

Project Navigation

Έκθεση Ευρημάτων

ΑΥΣΤΗΡΑ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Αθήνα, 23 Οκτωβρίου 2020

Στα επόμενα κεφάλαια παραθέτουμε επίσης αναλυτικά τη μεθοδολογία μας, τις πηγές πληροφόρησης που χρησιμοποιήσαμε, και τις πιθανές επιπτώσεις στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας ανά περιοχή έρευνας.

Η Έκθεση μας, χωρίζεται σε δύο μέρη:

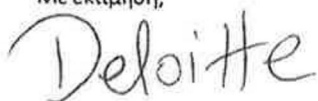
Στο **Μέρος Α'** όπου περιλαμβάνονται ένα σύντομο ιστορικό της υπόθεσης, ο σκοπός εργασίας μας, η μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθήσαμε, οι πηγές πληροφόρησης που χρησιμοποιήσαμε, η επιτελική σύνοψη με τα ευρήματα και τα συμπεράσματα μας ανά περιοχή έρευνας καθώς και οι περιοριστικοί παράγοντες του έργου μας,

Στο **Μέρος Β'** όπου περιλαμβάνονται η αναλυτική περιγραφή των υπό διερεύνηση περιοχών και τα παραρτήματα της παρούσας Έκθεσης.

Η παρούσα Έκθεση θα παραδοθεί στην Διοίκηση της Εταιρείας και στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, αποκλειστικά για τη δική σας εμπιστευτική χρήση προκειμένου να πληροφορηθείτε για τα αποτελέσματα της εργασίας μας και υπό την προϋπόθεση ότι συμφωνείτε ότι δεν θα κάνετε χρήση των πληροφοριών αυτών πέραν από τη χρήση που έχει συμφωνηθεί στη Σύμβαση Συνεργασίας. Τέλος, συμφωνείτε ότι η Deloitte δεν αναλαμβάνει και δεν αποδέχεται καμία ευθύνη, ή υποχρέωση ως προς την Εταιρεία, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ή οποιοδήποτε τρίτο μέρος αναφορικά με το περιεχόμενο της παρούσας Έκθεσης.

Η παρούσα Έκθεση απαγορεύεται να κοινοποιηθεί, ή να χρησιμοποιηθεί από οιοδήποτε άλλο μέρος, ή πρόσωπο χωρίς την προηγούμενη έγγραφη συναίνεσή μας, πέραν των όσων ρητά αναφέρονται στη Σύμβαση Συνεργασίας και την Πρόσθετη Πράξη. Ομοίως δεν επιτρέπεται η αντιγραφή μέρους ή αποσπασμάτων της Έκθεσής μας, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη συναίνεσή μας. Η Deloitte δεν αποδέχεται οιαδήποτε ευθύνη για τυχόν θετική και αποθετική ζημία οιοδήποτε προσώπου, φυσικού ή νομικού, για αποφάσεις, πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν επί τη βάση της παρούσας Έκθεσης.

Με εκτίμηση,

Deloitte

1. Ιστορικό και Σκοπός Εργασίας

1.1. Ιστορικό της υπόθεσης

Στις 13.5.2020 η Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚ αποφάσισε να θέσει τις κινητές αξίες της Εταιρείας σε αναστολή διαπραγμάτευσης για μέγιστο χρονικό διάστημα δέκα ημερών, γιατί έκρινε ότι, η Εταιρεία παραβιάζει το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007, και κάλεσε την Εταιρεία να τοποθετηθεί εντός πέντε ημερών. Η ΕΚ έλαβε αυτή την απόφαση αφού έλαβε στις 12.5.2020 επιστολή της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (εφεξής η «ΕΛΤΕ») με θέμα «Ενημέρωση επί των ευρημάτων θεματικού ελέγχου αναφορικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο που διενεργήθηκε στις Οικονομικές Καταστάσεις της MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΑΕ για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018» (στο εφεξής η «Ενημέρωση της ΕΛΤΕ»).

Σύμφωνα με την Ενημέρωση της ΕΛΤΕ, η ΕΚ έκρινε ότι, επειδή «η ΕΛΤΕ κρίνει ότι η γνώμη του ορκωτού ελεγκτή, αναφορικά με την εύλογη παρουσίαση της οικονομικής θέσης, της χρηματοοικονομικής επίδοσης και των ταμειακών ροών των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας, δεν τεκμηριώνεται, δημιουργούνται βάσιμες αμφιβολίες ως προς την ορθή γνώμη του ελεγκτή και επομένως βάσιμοι λόγοι υποψίας ως προς την ορθή κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων από την Εταιρεία για τη χρήση του 2018 σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και ειδικότερα ως προς την αναγνώριση των άυλων περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το ΔΛΠ 38».

Την 22.5.2020 η Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚ, εξέδωσε την υπ' αριθμόν 1/1660 Απόφασή της, σύμφωνα με την οποία, διαπίστωσε ότι, οι λόγοι που επέβαλαν την αναστολή διαπραγμάτευσης εξακολουθούν να υφίστανται, και έτσι η αναστολή διαπραγμάτευσης των κινητών αξιών της Εταιρείας επίσης εξακολουθεί να υφίσταται. Επιπλέον, με την ίδια απόφαση, η ΕΚ κάλεσε την Εταιρεία, να θέσει στοιχεία των οικονομικών της καταστάσεων, μέρος των οποίων αφορούν τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, σε έλεγχο από ανεξάρτητη εταιρεία εγγωσμένου κύρους.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Εταιρεία αποφάσισε την εργασία αυτή να την αναλάβει η Deloitte και κοινοποίησε την απόφασή της στην ΕΚ την 2.6.2020 μέσω επιστολής. Την 4.6.2020 η ΕΚ έστειλε στην Εταιρεία επιστολή με βάση την οποία εξειδικεύει τον σκοπό εργασίας της Deloitte, ο οποίος παρουσιάζεται στην επόμενη ενότητα.

Σε επικοινωνία με την ΕΚ, το αντικείμενο του έργου της Deloitte συζητήθηκε και συμφωνήθηκε, καθώς βάσει της Σύμβασης Συνεργασίας, η ΕΚ έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τη Deloitte τη διερεύνηση πρόσθετων και εξειδικευμένων περιοχών ακόμα και χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της Εταιρείας.

1.2. Ο σκοπός εργασίας μας

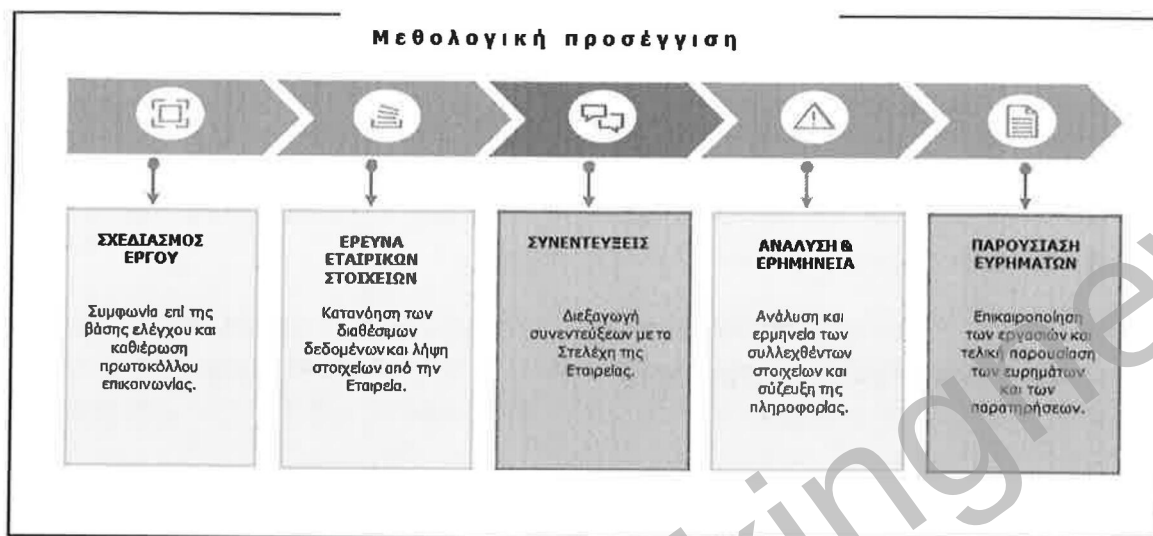
Σύμφωνα με τη Σύμβαση Συνεργασίας, ο σκοπός της εργασίας μας, συμπεριλαμβανομένων και των εξειδικευμένων διαδικασιών που ζήτησε η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, καλύπτει τις κάτωθι περιοχές:

1. Έλεγχος της αναγνώρισης των άυλων περιουσιακών στοιχείων βάσει του ΔΛΠ 38 που αφορά σε ανάπτυξη hardware, κόστος μισθοδοσίας, συνεργατών και υπεργολαβίας για όλα τα περιουσιακά στοιχεία με αναπόσβεστη αξία.
2. Έλεγχος επιμέτρησης των άυλων περιουσιακών στοιχείων, Διενέργεια ελέγχου απομείωσης ανά άυλο περιουσιακό στοιχείο ή μονάδα περιουσιακού στοιχείου δημιουργίας ταμειακών ροών.
3. Έλεγχος λοιπών κονδυλίων των οικονομικών καταστάσεων που σχετίζονται με τα άυλα περιουσιακά στοιχεία και έχουν επηρεαστεί από το θέμα της αναγνώρισης και επιμέτρησης των άυλων περιουσιακών στοιχείων όπως ενδεικτικά των αποθεμάτων, του κόστους πωληθέντων, των λειτουργικών αποτελεσμάτων, των κερδών προ φόρων και των ιδίων κεφαλαίων.

2. Μεθοδολογική Προσέγγιση και Πηγές Πληροφόρησης

2.1 Μεθοδολογία και Προσέγγιση

Το σύνολο των εργασιών μας βάσει μεθοδολογίας συνοψίζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Ειδικότερα:

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ – Στη πρώτη αυτή φάση ορίστηκε η περίμετρος των υπό διερεύνηση περιοχών και τα θέματα που αφορούν το γενικότερο σχεδιασμό του έργου, όπως τον καθορισμό της ομάδας έργου, τον ορισμό του πρωτόκολλου επικοινωνίας με την Εταιρεία, τον τρόπο ενημέρωσης της Εταιρείας και της ΕΚ για την πορεία του έργου, το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης καθώς και τη μορφή της Τελικής μας Έκθεσης.

ΕΡΕΥΝΑ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ – Στην φάση αυτή καταγράψαμε τα απαιτούμενα στοιχεία για το σύνολο των υπό διερεύνηση περιοχών. Εν συνεχεία προχωρήσαμε στη συλλογή των απαραίτητων / διαθέσιμων στοιχείων από την Εταιρεία καθώς και από δημόσιες πηγές και εγχώριες / διεθνείς βάσεις δεδομένων.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ – Διεξήγαμε συζητήσεις / συνεντεύξεις με στελέχη της Εταιρείας (δείτε **Παράρτημα Ι – Πίνακας Ι.Α**). Τα στοιχεία που παραλάβαμε στη συγκεκριμένη φάση αξιολογήθηκαν σε συνδυασμό με τις πληροφορίες που συλλέξαμε από την έρευνα μας και τα στοιχεία που λάβαμε από την Εταιρεία.

ΑΝΑΛΥΣΗ & ΕΡΜΗΝΕΙΑ – Επισκοπήσαμε το σύνολο των συλλεχθέντων στοιχείων και στη συνέχεια προχωρήσαμε στην αναλυτική καταγραφή των συναλλαγών που αφορούν στις περιοχές ενδιαφέροντος του έργου. Στα πλαίσια της φάσης αυτής, ζητήθηκαν επιπλέον διευκρινήσεις από την Εταιρεία.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ – Στην πορεία του έργου και κατά την ολοκλήρωση της εκάστοτε υπό διερεύνηση περιοχής, έγιναν συναντήσεις με την Διοίκηση της Εταιρείας ώστε να ενημερωθεί για τα θέματα που άπτονται του σκοπού εργασίας μας, καθώς και για τα ευρήματά μας μέχρι εκείνη τη στιγμή. Η παρουσίαση των ευρημάτων μας πραγματοποιήθηκε τμηματικά, δίνοντας αρχικά βάση στις περιοχές με πρόσθετη βαρύτητα.

Διευκρινίζουμε ότι, η μεθοδολογική μας προσέγγιση είναι κοινή, σε όλη τη διάρκεια της εργασίας μας για τις εργασίες που προβλέπει η Σύμβαση Συνεργασίας. Επίσης, οι εκθέσεις που παραδώσαμε στα πλαίσια αυτού του έργου προς την Εταιρεία και την ΕΚ, σε μορφή προσχεδίου, μέχρι και την παρούσα έκθεση, είναι αποτέλεσμα της ίδιας μεθοδολογικής προσέγγισης.

3. Επιτελική Σύνοψη

Στην ενότητα αυτή συμπεριλαμβάνουμε τα σημαντικά ευρήματα από τις διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε για τις υπό διερεύνηση περιοχές. Τα ευρήματα για κάθε υπό διερεύνηση περιοχή αναλύονται ξεχωριστά.

3.1. Υπό εξέταση άυλα περιουσιακά στοιχεία

Η Εταιρεία κατά πάγια τακτική παρακολουθεί στο Μητρώο Παγίων της, τα άυλα περιουσιακά της στοιχεία ως εξής:

- Άυλα που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο επιχορηγούμενων προγραμμάτων
- Έξοδα ανάπτυξης MAIC (πλατφόρμα & ξενόγλωσση)
- Έξοδα ανάπτυξης 2015 & 2016
- Άδειες λογισμικών

Τα Έξοδα ανάπτυξης M.A.I.C. (πλατφόρμα και ξενόγλωσση), τα έξοδα ανάπτυξης 2015 και τα έξοδα ανάπτυξης 2016 περιλαμβάνουν και κεφαλαιοποιημένες δαπάνες ανάπτυξης hardware, οι οποίες αφορούν την ανάπτυξη των πρωτότυπων των συσκευών που εμπορεύεται η Εταιρεία και φέρουν την εμπορική επωνυμία της.

Η Διοίκηση της Εταιρείας αντιλήφθηκε σε συνέχεια της επικοινωνίας της με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ότι η παρακολούθηση των άυλων παγίων της σε συγκεντρωτικούς λογαριασμούς, καθιστά πολύ δύσκολο και σε κάποιες περιπτώσεις δεν επιτρέπει την αξιόπιστη επιμέτρηση των αποδοτέων δαπανών ανά άυλο και τη σύνδεση του κάθε άυλου με τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αυτό θα επιφέρει στην Εταιρεία, κάτι που είναι απαραίτητο σύμφωνα με τις παραγράφους 57 & 58 του ΔΛΠ 38. Κατά την χρήση του 2019, η Εταιρεία μετέβαλε τη λογιστική της πολιτική σχετικά με τη μέθοδο αναγνώρισης και απόσβεσης των άυλων περιουσιακών της στοιχείων, ώστε να εφαρμόσει τη μέθοδο των συνθετικών στοιχείων. Για το λόγο αυτό η Διοίκηση της Εταιρείας μας προσκόμισε επιπρόσθετα στοιχεία και αναλύσεις σχετικά με την παρακολούθηση των άυλων στοιχείων και τις κεφαλαιοποιημένες δαπάνες που αυτά περιλαμβάνουν. Η Διοίκηση της Εταιρείας αποφάσισε την εναλλακτική απεικόνιση των άυλων της Εταιρείας ανά άυλο. Βάσει της εναλλακτικής απεικόνισης των άυλων της Εταιρείας ανά άυλο, και από τις διαδικασίες που διενεργήσαμε για:

- την αρχική αναγνώριση, την αρχική επιμέτρηση και την ωφέλιμη ζωή των ανωτέρω άυλων περιουσιακών στοιχείων, και για
- τον έλεγχο επιμέτρησης των άυλων

παρουσιάζουμε στον πίνακα 3.1.1 κατωτέρω την αναπροσαρμοσμένη αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας για την χρήση που έληξε την 31.12.2018, η οποία ανέρχεται συνολικά σε **€17.243χιλ.**

Πίνακας 3.1.1 - Αναπροσαρμοσμένα άυλα περιουσιακά στοιχεία

A/A	Περιγραφή κατηγορίας Άυλων (ποσά σε € χιλ.)	Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2018	Διαγραφές κεφαλαιοποιημένων δαπανών	Πρόσθετες Αποσβέσεις	Απομείωση	Σύνολο Προσαρμογών	Προσαρμοσμένη Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2018
1	MAIC Assistant (EΠΓΟ 4437)	5.164	(13)	-	(944)	(957)	4.207
2	Ανάπτυξη 4G Tablet (EΠΓΟ 3556)	1.626	(13)	-	(296)	(309)	1.318
3	Ανάπτυξη 3D Smart TV (EΠΓΟ 4383)	974	(24)	-	(174)	(198)	776
4	Ανάπτυξη MAIC	4.692	(21)	-	(856)	(877)	3.815
5	Ανάπτυξη hardware	8.778	-	(4.598)	(766)	(5.364)	3.414
6	Ανάπτυξη MLS Updater	80	-	-	-	-	80
7	Ανάπτυξη MLS Safe	86	-	-	-	-	86
8	Ανάπτυξη MLS Magic	77	-	-	-	-	77
9	Σύστημα διαχείρισης service & after sales	78	-	-	-	-	78
10	Πληροφοριακό σύστημα Customer Care	297	-	-	-	-	297
11	MLS Easy	970	(14)	-	(175)	(189)	781
12	Πληροφοριακό σύστημα αναφορών	384	(6)	-	-	(6)	378
13	MLS Destinator (EΠΓΟ 7409)	1.865	-	-	(342)	(342)	1.523
14	Ανάπτυξη προϊόντων εκπαιδευτ. λογισμικού	365	-	-	-	-	365
15	Άδειες λογισμικών	49	-	-	-	-	49
	Σύνολο	25.484	(91)	(4.598)	(3.552)	(8.241)	17.243

Πηγή: Μητρώο Παγίων Εταιρείας, Ανάλυση άυλων περιουσιακών στοιχείων Εταιρείας

Οι προσαρμογές αφορούν σε:

3.3. Έλεγχος αποθεμάτων

Πέραν της αρχικής αναγνώρισης των αύλων, από τις διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας, δεν προκύπτει η αξία των αποθεμάτων να επηρεάζεται από τις προτεινόμενες αναπροσαρμογές των αύλων όπως αυτές αναλύθηκαν ανωτέρω.

Δεν προβήκαμε σε αναλύσεις για τα λοιπά αποθέματα της Εταιρείας, όπως αυτά περιλαμβάνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις της MLS για την 31.12.2018, συνεπώς οι διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε για τα αποθέματα περιορίστηκαν βάσει των ανωτέρω. Σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στην ενότητα 5.1, δεν προκύπτει η αξία των αποθεμάτων να επηρεάζεται από τις αναπροσαρμογές των αύλων περιουσιακών στοιχείων όπως αυτές αναλύονται λεπτομερώς στο Κεφάλαιο 5.

3.4. Έλεγχος των συναλλαγών με προμηθευτές που αφορούν σε δαπάνες ανάπτυξης hardware, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών προκαταβολών σε αυτούς

Από την επισκόπηση της εξωλογιστικής ανάλυσης που λάβαμε από την Εταιρεία, προκύπτουν τιμολογήσεις από προμηθευτές hardware ύψους €9.857χιλ., εκ των οποίων σημαντικό μέρος τους (€4.945χιλ.) αποτελεί τις κεφαλαιοποιήσεις ανάπτυξης hardware της Εταιρείας κατά τη χρήση του 2018. Σύμφωνα με την Διοίκηση, οι συνολικές τιμολογήσεις από τους εν λόγω προμηθευτές ανήλθε σε €10.481χιλ. για τη χρήση του 2018, καθώς στις αγορές περιλαμβάνονται **τιμολογήσεις των προμηθευτών που δεν σχετίζονται με το κόστος ανάπτυξης hardware, αξίας €624χιλ.** Από τις διαδικασίες που διενεργήσαμε, επισκοπήσαμε δείγμα προκαταβολών προς 3 προμηθευτές hardware και προέκυψε ότι το ύψος των προκαταβολών κυμάνθηκε από 10% έως 15% του εκάστοτε τιμολογίου αγορών. Σημειώνουμε ότι λάβαμε τις συμβάσεις μεταξύ της Εταιρείας και των ανωτέρω προμηθευτών hardware και επισκοπήσαμε τους όρους τους. **Συμπερασματικά, αντιλαμβανόμαστε ότι δεν υφίσταται επίσημη εταιρική πολιτική προκαταβολών καθώς επίσης δεν υφίσταται συμβατική υποχρέωση προκαταβολής. Ως εκ τούτου η εκάστοτε προκαταβολή είναι αποτέλεσμα εμπορικής συμφωνίας / κατά περίπτωση για κάθε παραγγελία.** Επίσης, από την έρευνα για σχέσεις μεταξύ των προμηθευτών ανάπτυξης hardware και της Εταιρείας, **δεν προέκυψε κάποια σύνδεση.**

3.5. Επίπτωση ευρημάτων στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και έλεγχος της ορθότητας της σημείωσης των ετησίων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2019 που αφορά την εφαρμογή του ΔΛΠ8
Βάσει των όσων αναφέρονται στις ανωτέρω ενότητες, αντιλαμβανόμαστε ότι οι προσαρμογές στις οικονομικές καταστάσεις προκύπτουν κυρίως λόγω **αλλαγής λογιστικής πολιτικής** στην αναγνώριση και επιμέτρηση του αύλου «Ανάπτυξη hardware», το οποίο προηγουμένως αποτελούσε συνθετικό στοιχείο του αύλου «ΜΑΙC», και συμπεριλαμβανόταν και στις κατηγορίες «Προσθήκες 2015/2016/2018». Κατά συνέπεια, η παρουσίαση των αύλων περιουσιακών στοιχείων στο Μητρώο Παγίων της Εταιρείας γίνεται αναλυτικότερη. Επιπροσθέτως, επέρχεται μεταβολή στην αξία κτήσης των επιμέρους αύλων καθώς και στις συσσωρευμένες αποσβέσεις των αύλων της Εταιρείας. Τα ανωτέρω, επιφέρουν αλλαγές στα Αποτελέσματα Χρήσης της Εταιρείας για την χρήση που έληξε την 31.12.2018 και την Καθαρή της Θέση κατά την 1.1.2018 και την 31.12.2018. Ο πίνακας 3.5.1 περιλαμβάνει τις επιπτώσεις των ευρημάτων στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας για την χρήση που έληξε την 31.12.2018:

4. Επαγγελματικοί Περιορισμοί και Διευκρινίσεις

4.1. Γενικοί Περιοριστικοί παράγοντες

Η εργασία μας περιορίζεται στις υπηρεσίες που περιγράφονται στην από 16.6.2020 Σύμβαση Συνεργασίας και στην από 3.8.2020 Συμπληρωματική Σύμβαση. Η παρούσα Έκθεση βασίζεται σε δεδομένα, έγγραφα, απόψεις και άλλες πληροφορίες που μας παρασχέθηκαν από την Διοίκηση της Εταιρείας απευθείας, αλλά και κατά τη διάρκεια των συζητήσεων που πραγματοποιήσαμε (εφεξής αναφερόμενες και ως οι «Πληροφορίες») με α) στελέχη της Εταιρείας, β) το προσωπικό της Εταιρείας (κυρίως προσωπικό υπεύθυνο για το λογιστήριο και το τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης) και γ) τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας. Όλα τα δεδομένα και τα στοιχεία που εξετάσαμε ως πηγές πληροφόρησης περιγράφονται στις περιοχές υπό διερεύνηση.

Η Εταιρεία παραμένει καθ' όλα υπεύθυνη για τα στοιχεία, τις πληροφορίες και το σύνολο του υποστηρικτικού υλικού που λάβαμε. Πολλά στοιχεία τα λάβαμε σε αντίγραφα και όχι πρωτότυπα. Επομένως δεν εκφράζουμε άποψη ή οποιαδήποτε άλλη επιβεβαίωση σχετικά με τη γνησιότητα των παραστατικών που λάβαμε. Στο βαθμό που κατέστη εφικτό, προσπαθήσαμε να επιβεβαιώσουμε με την Διοίκηση της Εταιρείας ότι τα στοιχεία, τα ευρήματα της εργασίας μας και τα συμπεράσματά μας είναι ορθά βάσει της διαθέσιμης πληροφορίας. Λόγω της φύσης του έργου και της παλαιότητας ορισμένων στοιχείων, αυτό δεν κατέστη δυνατό για όλες τις υπό διερεύνηση περιοχές.

Στο βαθμό που είναι εφικτό, προσπαθήσαμε να διασταυρώσουμε τις πληροφορίες που παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας με το σύνολο των πληροφοριών και των στοιχείων που έγιναν διαθέσιμα σε εμάς κατά τη διάρκεια της Εργασίας μας (σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης Συνεργασίας). Παρόλα ταύτα, δεν έχουμε διασταυρώσει το έγκυρο και την αξιοπιστία των πληροφοριών που μας παρασχέθηκαν και δεν αποδεχόμαστε καμία ευθύνη για ανακριβείς, παραπλανητικές και ελλιπείς πληροφορίες που μας παρασχέθηκαν από την Εταιρεία ή τους συνεντευξιζόμενους, οι οποίες παραμένουν ευθύνη της Εταιρείας και των συνεντευξιζόμενων αντίστοιχα.

Επισημαίνουμε ότι δεν έχουμε διερευνήσει τα θέματα που περιγράφονται στη Σύμβαση Συνεργασίας από φορολογικής ή νομικής πλευράς και δεν έχουμε αξιολογήσει οποιοδήποτε πιθανές φορολογικές ή νομικές επιπτώσεις δύναται προκύψουν από τα αποτελέσματα της έρευνάς μας, τα οποία και παραμένουν εκτός του σκοπού εργασίας μας.

Η Deloitte δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για επακόλουθες, ειδικές, έμμεσες, ποινικές ή αστικές ζημιές ή έξοδα που σχετίζονται με την παρούσα Έκθεση. Η Deloitte δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη για ζημιές που ενδεχομένως υπέστη οποιοδήποτε μέρος, ως αποτέλεσμα αποφάσεων που λαμβάνονται ή δράσεις που αναλαμβάνονται με βάση την Έκθεσή μας.

Οι διαδικασίες και η έρευνα που πραγματοποιήσαμε, ενδέχεται να μην συμπεριλαμβάνουν όλα τα θέματα που σχετίζονται με το Project Navigation και τα οποία ίσως να είναι σχετικά και αναγκαία για την αξιολόγηση των υπό διερεύνηση περιοχών και των όποιων επιπτώσεων τους στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας. Επομένως, δεν εκφέρουμε καμία γνώμη για την επάρκεια των διαδικασιών που πραγματοποιήσαμε όπως αυτές περιγράφονται στην παρούσα Έκθεση.

Ο σκοπός της εργασίας μας δεν ήταν να αξιολογήσει ή να εκφράσει οποιαδήποτε γνώμη σχετικά με τις νομικές ή τις τεχνικές προδιαγραφές των υπό εξέταση αύλων περιουσιακών στοιχείων, αποθεμάτων, συναλλαγών με τα συνδεδεμένα μέρη, αλλά τις βασικές αρχές του Project Navigation, δηλαδή να καλύψει το πεδίο εφαρμογής του έργου, όπως αυτό περιγράφεται αναλυτικά στη Σύμβαση Συνεργασίας.

Η παρούσα Έκθεση τίθεται υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και της ΕΚ. Η παρούσα Έκθεση και οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτή, δεν προορίζονται για γνωστοποίηση σε τρίτους χωρίς την προγενέστερη έγγραφη

δεδομένων να μην προκύπτουν από δημόσια έγγραφα αλλά από πληροφορίες, τις οποίες τα υπό εξέταση φυσικά και νομικά πρόσωπα δημοσιοποίησαν.

Λεπτομέρειες για την προέλευση των δεδομένων αναφέρονται εντός της παρούσας Έκθεσης. Θεωρούμε στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό, ότι όλες οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Έκθεση μας είναι συνεπείς και έχουν διασταυρωθεί με τις πληροφορίες που εντοπίσαμε κατά την εργασία μας.

Οι πληροφορίες που παρέχονται στην παρούσα Έκθεση περιλαμβάνουν πληροφορίες που συλλέγονται από ηλεκτρονικά δημόσια αρχεία που δημοσιεύονται σε γλώσσες διαφορετικές από την ελληνική. Έχουμε μεταφράσει τα σχετικά τμήματα αυτών, αλλά δεν αποδεχόμαστε οποιαδήποτε ευθύνη για τυχόν λάθη μετάφρασης. Θα χαρούμε να σας παράσχουμε τις λεπτομέρειες μιας επαγγελματικής μεταφραστικής υπηρεσίας, για την γλωσσολογική επαλήθευση των πληροφοριών που μεταφράστηκαν, αν το επιθυμείτε.

Χρησιμοποιήσαμε την επαγγελματική κρίση μας για να προσδιορίσουμε τις δημόσιες πηγές δεδομένων που αναζητήθηκαν στο έργο μας, λαμβάνοντας υπόψη το πεδίο και τον σκοπό που ζητήσατε για τις εργασίες καθώς και τον χρονικό περιορισμό και το κόστος.

Παρόλο που έχουμε πρόσβαση σε πολλές πιθανές πηγές δεδομένων, η αναζήτηση σε όλες τις πηγές δεδομένων κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε έρευνας απαιτεί σημαντικό χρόνο και παράγει αναλογικά μεγαλύτερο κόστος.

Σημειώνουμε ότι η παρούσα Έκθεση βασίζεται στις πληροφορίες που έχουμε εντοπίσει από την έως σήμερα έρευνά μας και ενδέχεται να μην είναι εξαντλητική όσον αφορά τις υπό διερεύνηση περιοχές. Δεν ήταν εφικτό να επαληθευθούν όλες οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα Έκθεση με επίσημα έγγραφα. Για τον λόγο αυτό απαριθμούμε στην Έκθεσή μας τις πηγές από τις οποίες έχουμε αντλήσει τις σχετικές πληροφορίες. Μπορεί να υπάρχουν πρόσθετες σχέσεις με εταιρείες και συνδεδεμένα μέρη που δύναται να παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Εταιρεία και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, τα οποία όμως δεν έχουν εντοπιστεί / εξακριβωθεί και δεν περιλαμβάνονται στην παρούσα Έκθεση.

Η παρούσα Έκθεση παραδίδεται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας και στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, αποκλειστικά για τη δική σας εμπιστευτική χρήση προκειμένου να πληροφορηθείτε για το αποτέλεσμα της εργασίας μας μέχρι σήμερα και μόνο με την προϋπόθεση ότι συμφωνείτε ότι δεν μπορείτε να κάνετε χρήση των πληροφοριών αυτών πέραν από τη χρήση που έχει συμφωνηθεί στη Σύμβαση Συνεργασίας μας και στην Πρόσθετη Πράξη. Τέλος, συμφωνείτε ότι η Deloitte δεν αναλαμβάνει και δεν αποδέχεται καμία ευθύνη, ή υποχρέωση ως προς την Εταιρεία, τα συνδεδεμένα μέρη (όπως αυτά ορίστηκαν στη Σύμβαση Συνεργασίας), την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ή οποιοδήποτε τρίτο μέρος αναφορικά με το περιεχόμενο της Παρούσας Έκθεσης.

4.3. Περιοριστικοί Παράγοντες & Διευκρινίσεις για την Αποτίμηση των Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων

Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας των άυλων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας βασίστηκε σε στοιχεία της Διοίκησης της Εταιρείας, στις ελεγμένες από Ορκωτό Ελεγκτή Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας για τις χρήσεις 2016-2018 (βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, ΔΠΧΑ), καθώς και στο μη ελεγμένο από Ορκωτό Ελεγκτή προσχέδιο Οικονομικών Καταστάσεων για τη χρήση 2019 (βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, ΔΠΧΑ). Διευκρινίζεται ότι η Deloitte, στα πλαίσια της αποτίμησης των άυλων περιουσιακών στοιχείων, δεν προέβη σε οποιονδήποτε επιπρόσθετο έλεγχο ή σε οποιαδήποτε μορφή επαλήθευση της ορθότητας και πληρότητας των ανωτέρω οικονομικών καταστάσεων ή άλλων οικονομικών στοιχείων που μας δόθηκαν από την Εταιρεία, τα οποία έλαβε ως δεδομένα, πλην συγκεκριμένων ελέγχων και αναπροσαρμογών που εφαρμόστηκαν στα άυλα περιουσιακά στοιχεία

σε στοιχεία που μας παραδόθηκαν από τεχνικό προσωπικό της Εταιρείας. Η εκτίμηση του εύλογου κόστους των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων μίας εταιρείας δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μία απόλυτη επιστήμη και τα αποτελέσματα αυτής, σε πολλές περιπτώσεις, είναι υποκειμενικά και εξαρτώμενα από τις αναλύσεις και την ανεξάρτητη κρίση του κάθε αναλυτή. Χρησιμοποιώντας τα ίδια στοιχεία και υιοθετώντας κοινές παραδοχές, η κρίση ανεξάρτητων αναλυτών μπορεί να διαφέρει, λόγω μίας σειράς από ανεξάρτητες αποφάσεις.

Project Navigation / Έκθεση Εισηγμένων
bankingnews

5. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

5.1. Υπό εξέταση άυλα περιουσιακά στοιχεία

Η Εταιρεία κατά πάγια τακτική παρακολουθεί στο Μητρώο Παγίων της, τα άυλα περιουσιακά της στοιχεία ως εξής:

- Άυλα που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο επιχορηγούμενων προγραμμάτων:

Το Μητρώο Παγίων της Εταιρείας περιλαμβάνει λογισμικά τα οποία αναπτύσσονται στο πλαίσιο συγχρηματοδότησης μέσω επιχορηγούμενων προγραμμάτων. Τα άυλα αυτά περιλαμβάνουν κεφαλαιοποιημένες δαπάνες που έχει πραγματοποιήσει η Εταιρεία, κυρίως δαπάνες μισθοδοσίας, **ο επιμερισμός των οποίων στα έργα πραγματοποιείται από την Εταιρεία με την μέθοδο του απλοποιημένου κόστους¹.**

- Έξοδα ανάπτυξης MAIC (πλατφόρμα & ξενόγλωσση):

Ο όρος M.A.I.C. (MLS Artificial Intelligence Center) αφορά μία πλατφόρμα/σύστημα το οποίο έχει αναπτυχθεί και συνεχίζει να αναπτύσσεται από την MLS, το οποίο τεχνολογικά εντάσσεται στο χώρο της Τεχνητής Νοημοσύνης (Artificial Intelligence), της Βαθιάς Μάθησης (Deep Learning) και της εικονικής πραγματικότητας (Virtual Reality). Η M.A.I.C. αξιοποιεί και ενσωματώνει φωνητικές τεχνολογίες με αναγνώριση υπαγόρευσης σε πραγματικό χρόνο ASR, επεξεργασία φυσικής γλώσσας (Natural Language Processing), μηχανική μάθηση, υπολογιστική γλωσσολογία, αυτόματη μετατροπή φωνής σε κείμενο (TTS), κλπ. Η ανάπτυξη της εν λόγω πλατφόρμας έγινε αρχικά στα ελληνικά ενώ αναπτύσσονται / υποστηρίζονται και διάφορες ξένες γλώσσες όπως τα Σερβικά, Βουλγαρικά, Αγγλικά, Γερμανικά, Πολωνικά, Εβραϊκά, Ρουμανικά, Ιταλικά, Πορτογαλικά και τα Αραβικά. Η Εταιρεία αναγνωρίζει τα ανωτέρω στο Μητρώο Παγίων της σωρευτικά ως έξοδα ανάπτυξης M.A.I.C. (ελληνική & ξενόγλωσση).

- Έξοδα ανάπτυξης 2015 & 2016:

Τα άυλα που αναπτύχθηκαν το 2015 και το 2016, περιλαμβάνονται στο **Μητρώο Παγίων της Εταιρείας συγκεντρωτικά ως έξοδα ανάπτυξης της κάθε χρήσης και όχι διαχωρισμένα ανά άυλο περιουσιακό στοιχείο.**

- Άδειες λογισμικών:

Πρόκειται για διάφορες άδειες λογισμικών της Εταιρείας, οι οποίες αφορούν προγράμματα για εσωτερική χρήση. Δεδομένης της μικρής αξίας των συγκεκριμένων αύλων στα βιβλία της Εταιρείας δεν αναλύσαμε τα συγκεκριμένα άυλα περαιτέρω.

Σημειώνεται ότι τα Έξοδα ανάπτυξης M.A.I.C. (πλατφόρμα και ξενόγλωσση), τα έξοδα ανάπτυξης 2015 και τα έξοδα ανάπτυξης 2016 περιλαμβάνουν και κεφαλαιοποιημένες δαπάνες ανάπτυξης hardware, δηλαδή δαπάνες που αφορούν την ανάπτυξη των πρωτοτύπων των συσκευών που πουλά η MLS στους πελάτες της.

Ο Πίνακας 5.1 παρουσιάζει τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας και την μεταβολή αυτών για τη χρήση 1.1.2018 – 31.12.2018, όπως αυτά παρακολουθούνται στο Μητρώο Παγίων της MLS.

¹ Πρόκειται για αναλογικό (pro-rata) επιμερισμό της δαπάνης στα διάφορα αναπτυσσόμενα έργα, σύμφωνα με την εκτίμηση της Εταιρείας για τον χρόνο που αφιερώνει ο εκάστοτε εργαζόμενος στο κάθε έργο επί του συνολικού διαθέσιμου χρόνου του. Η Εταιρεία δεν τηρεί στα εσωτερικά της συστήματα κάποια ανάλυση των εργασιών του κάθε υπαλλήλου.

- **Εκπαιδευτικό λογισμικό (ΕΡΓΟ 7409)³**: το αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει την ανάπτυξη τρισδιάστατων ολοκληρωμένων προϊόντων εκπαιδευτικού λογισμικού για χρήση σε διαδραστικούς πίνακες. Σύμφωνα με την Εταιρεία, η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού λογισμικού ολοκληρώθηκε 27/12/2016.
- **MLS MAIC Assistant (ΕΡΓΟ 4437)⁴**: το αντικείμενο του έργου είναι η ανάπτυξη λογισμικού το οποίο διατέθηκε για πρώτη φορά στο κοινό τον Δεκέμβριο του 2019, μέσω της επίσημης πλατφόρμας Google Play Store, υπό την επωνυμία **MLS MAIC Assistant** για έξυπνα τηλέφωνα (smartphones).
- **Ανάπτυξη 4G ταμπλέτας (ΕΡΓΟ 3556)⁵**: αντικείμενο του έργου είναι ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη και η διάθεση στην Ελληνική και στη διεθνή αγορά της πρώτης Ελληνικής **4G ταμπλέτας (tablet)** με λειτουργικό σύστημα ANDROID. Σύμφωνα με την Εταιρεία εντός της χρήσης που έληξε την 31.12.2019 ολοκληρώθηκε το φυσικό αντικείμενο των εργασιών για το συγκεκριμένο άυλο, χωρίς ωστόσο να έχει κατατεθεί αίτηση για τον τελικό έλεγχο και τη λήψη πιστοποίησης, η οποία αναμένεται εντός του 2021.
- **Ανάπτυξη 3D Smart TV (ΕΡΓΟ 4383)⁶**: αντικείμενο του έργου είναι ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη και η διάθεση στην Ελληνική και στη διεθνή αγορά της πρώτης, ελληνικής, «έξυπνης» τηλεόρασης **Smart TV** με λειτουργικό σύστημα ANDROID. Σύμφωνα με την Εταιρεία εντός της χρήσης που έληξε την 31.12.2019 ολοκληρώθηκε το φυσικό αντικείμενο των εργασιών για το συγκεκριμένο άυλο, χωρίς ωστόσο να έχει κατατεθεί αίτηση για τον τελικό έλεγχο και τη λήψη πιστοποίησης, η οποία αναμένεται εντός του 2021.
- **Ανάπτυξη πλατφόρμας MAIC (πλατφόρμα & ξενόγλωσση)**: αναλυτική περιγραφή του άυλου περιουσιακού στοιχείου αναφέρεται ανωτέρω. Οι ανακατατάξεις αφορούν δαπάνες ανάπτυξης hardware οι οποίες μεταφέρονται σε ξεχωριστό άυλο.
- **Άδειες λογισμικών**: αναλυτική περιγραφή του άυλου περιουσιακού στοιχείου αναφέρεται ανωτέρω.
- **MLS Updater⁷**: πρόκειται για ανάπτυξη εφαρμογής απομακρυσμένης πρόσβασης και διαχείρισης περιεχομένου, εγκατεστημένων εφαρμογών και λειτουργιών του συστήματος ANDROID σε φορητές συσκευές.
- **MLS Safe⁸**: αφορά ανάπτυξη εφαρμογής αυτομάτου κλειδώματος λειτουργικού συστήματος ANDROID και απόκρυψης προσωπικών δεδομένων σε φορητές συσκευές, μέρος των δαπανών που είχαν κατηγοριοποιηθεί κάτω από το MLS Safe αφορούσαν ανάπτυξη hardware, και συνεπώς μεταφέρθηκαν στο σχετικό άυλο.
- **MLS Magic⁹**: πρόκειται για σχεδίαση και ανάπτυξη καινοτόμου tablet με δυνατότητα επιλογής λειτουργικού περιβάλλοντος μεταξύ ANDROID και Windows και αποσπώμενο πληκτρολόγιο. Μέρος των δαπανών που είχαν κατηγοριοποιηθεί κάτω από το MLS Magic αφορούσαν ανάπτυξη hardware, και συνεπώς μεταφέρθηκαν στο σχετικό άυλο.
- **Customer Care¹⁰**: αφορά εφαρμογή η οποία αναπτύχθηκε από την MLS με σκοπό την ταχύτερη, οικονομικότερη και αποτελεσματικότερη διάγνωση και αποκατάσταση προβλημάτων που εμφανίζουν οι έξυπνες συσκευές της Εταιρείας (smartphones, tablets).
- **Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Service και After Sales Support¹¹**: Αφορά την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος υποστήριξης και διαχείρισης του τμήματος service της εταιρείας.

³ Στο Μητρώο Παγίων της Εταιρείας και στον Πίνακα 5.1 περιλαμβάνεται κάτω από το ΕΡΓΟ 7409/ΔΒΕ1108/Ν.3299/2004/22-6-2011

⁴ Στο Μητρώο Παγίων της Εταιρείας και στον Πίνακα 5.1 αναφέρεται ως ΕΡΓΟ 4437/ΕΜΑ/6/00012/Τ/Ν.3908/2011/30-11-2012

⁵ Στο Μητρώο Παγίων της Εταιρείας και στον Πίνακα 5.1 αναφέρεται ως ΕΡΓΟ 3556/ΔΟΑ/6/00037/Τ/Ν.3908/2011/13-06-2014

⁶ Στο Μητρώο Παγίων της Εταιρείας και στον Πίνακα 5.1 αναφέρεται ως ΕΡΓΟ 4383/ΔΟΑ/6/00043/Τ/Ν.3908/2011/08-07-2014

⁷ Στο Μητρώο Παγίων της Εταιρείας και στον Πίνακα 5.1 περιλαμβάνονταν κάτω από τα Έξοδα Ανάπτυξης 2015.

⁸ Στο Μητρώο Παγίων της Εταιρείας και στον Πίνακα 5.1 περιλαμβάνονταν κάτω από τα Έξοδα Ανάπτυξης 2015.

⁹ Στο Μητρώο Παγίων της Εταιρείας και στον Πίνακα 5.1 περιλαμβάνονταν κάτω από τα Έξοδα Ανάπτυξης 2015.

¹⁰ Στο Μητρώο Παγίων της Εταιρείας και στον Πίνακα 5.1 περιλαμβάνονταν κάτω από τα Έξοδα Ανάπτυξης 2015.

¹¹ Στο Μητρώο Παγίων της Εταιρείας και στον Πίνακα 5.1 περιλαμβάνονταν κάτω από τα Έξοδα Ανάπτυξης 2016.

ενσωματώνεται στις συσκευές smart displays (MAIC Smart screen), ενώ εντός του 2020 ενσωματώνεται και στις συσκευές smart speakers (MAIC smart speaker) που κυκλοφορούν στην ελληνική αγορά.

Αρχική αναγνώριση αύλου

Αντισταβανόμαστε πως το άυλο MLS MAIC Assistant πλνροί τα κριτήρια αρχικής αναγνώρισης που θέτει η παράγραφος 57 του ΔΛΠ 38, καθώς:

- έχει ήδη ολοκληρωθεί (Δεκέμβριος 2019) και χρησιμοποιείται εμπορικά από τους χρήστες συσκευών smartphone (συνεπώς πληρούνται τα κριτήρια α, β, γ, ε που θέτει το πρότυπο),
- οι δαπάνες που έχουν αποδοθεί στο συγκεκριμένο άυλο περιλαμβάνουν μισθοδοσίες υπαλλήλων, αμοιβές εξωτερικών συνεργατών και αμοιβές τρίτων που έχουν ασχοληθεί με την ανάπτυξη του άυλου. Οι δαπάνες μισθοδοσίας των υπαλλήλων της MLS και οι αμοιβές εξωτερικών συνεργατών, έχουν επιμετρηθεί από την Εταιρεία με την μέθοδο του απλοποιημένου κόστους, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, ενώ οι δαπάνες τρίτων έχουν επιμετρηθεί βάσει των αντίστοιχων παραστατικών (συνεπώς πληρείται το κριτήριο στ που θέτει το πρότυπο), και
- σύμφωνα με την Εταιρεία το συγκεκριμένο άυλο δημιουργεί μελλοντικά οικονομικά οφέλη για την MLS, καθώς με την εφαρμογή MLS MAIC Assistant και της χρήσης της ψηφιακής βοηθού, αυξάνεται η χρηστικότητα των συσκευών της Εταιρείας (συνεπώς πληρείται το κριτήριο δ που θέτει το πρότυπο). Δεδομένου όμως, ότι το άυλο MAIC Assistant δεν παράγει το ίδιο διακριτά έσοδα και χρηματικές ροές (πέρα από τα διακριτά έσοδα που προκύπτουν από τις χρεώσεις που πληρώνουν οι χρήστες άλλων συσκευών για να εγκαταστήσουν την εν λόγω εφαρμογή στις συσκευές τους, τα οποία όμως από τις συζητήσεις που είχαμε με την Διοίκηση της MLS αντισταβανόμαστε ότι δεν είναι σημαντικά), η αποτίμηση του δύναται να πραγματοποιηθεί μόνο ως μέρος των άυλων της Εταιρείας και εν συνεχεία να επιμεριστεί.

Αρχική επιμέτρηση άυλου

Στο Πίνακα 5.1.1.1. παραθέτουμε συνοπτική ανάλυση των δαπανών που κεφαλαιοποιήθηκαν από την Εταιρεία στο πλαίσιο της ανάπτυξης του MLS MAIC Assistant.

Πίνακας 5.1.1.1 MAIC Assistant - Κόστος κτήσης, Αποσβέσεις, Αναπόσβεστη Αξία

Περιγραφή (ποσά σε € χιλ.)	Κόστος Κτήσης 1.1.2018	Προσθήκες 2018			Κόστος Κτήσης 31.12.2018	Συσσωρ. Αποσβέσεις 1.1.2018	Αναπόσβεστη Αξία 1.1.2018	Αποσβέσεις 2018	Συσσωρ. Αποσβέσεις 31.12.2018	Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2018
		Αμοιβές προσωπικού (έμμισθου)	Αμοιβές προσωπικού με ΑΠΥ	Δαπάνες Τρίτων						
MAIC Assistant (ΕΡΓΟ 4437)	4.120	759	153	132	5.164	-	4.120	-	-	5.164

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Η Εταιρεία παρακολουθεί σε εξωλογιστικό αρχείο το σύνολο του μισθοδοτικού κόστους ανά εργαζόμενο καθώς και τις δαπάνες από εξωτερικούς συνεργάτες και τρίτους. Το μισθοδοτικό κόστος επιμερίζεται στα άυλα της Εταιρείας ανάλογα με τη συμμετοχή των εργαζομένων στο εκάστοτε έργο, σύμφωνα με τη μέθοδο του απλοποιημένου κόστους (pro rata) όπως αναφέρθηκε στη προηγούμενη ενότητα ενώ οι δαπάνες τρίτων επιμερίζονται σύμφωνα με τα αντίστοιχα παραστατικά.

Παραλάβαμε από την Εταιρεία αναλυτικά στοιχεία για τις δαπάνες που κεφαλαιοποιήθηκαν το 2018 (προσθήκες 2018), όμως δεν παραλάβαμε κάποια υποστηρικτική ανάλυση για τις δαπάνες που είχαν κεφαλαιοποιηθεί μέχρι και την 31.12.2017. Βάσει των στοιχείων που λάβαμε και εξετάσαμε, κατηγοριοποιήσαμε τις κεφαλαιοποιημένες μισθοδοσίες του 2018 βάσει των ειδικοτήτων των υπαλλήλων που απασχολήθηκαν με την ανάπτυξη του MLS MAIC Assistant και τις κεφαλαιοποιημένες δαπάνες τρίτων με κριτήριο τη φύση των συμβατικά παρεχόμενων υπηρεσιών.

Πίνακας 5.1.1.1.2 - MAIC Assistant - Δαπάνες για Λογισμικό / Μεταφορά Τεχνογνωσία/ Υπεργολαβίες

Προμηθευτής (ποσά σε € χιλ.)	Αντικείμενο εργασιών	Αξία δαπανών
ENTRANET ΕΠΕ	Εκτέλεση εργασιών ανάπτυξης στο πλαίσιο του πακέτου εργασίας ΕΕ2/6 (Σχεδιασμός & Υλοποίηση υποσυστήματος αναγνώρισης φωνής και "Γραμματικών")	25
NUANCE COMMUNICATIONS INTERNATIONAL BVBA	Παροχή υπηρεσιών αναγνώρισης φωνής συνεχούς λόγου σε πολλές γλώσσες, καθώς και μετατροπής κειμένου σε λόγο	99
ARIADNE CONSULTING	Παροχή υπηρεσιών για θέματα αραβικής γλώσσας	8
Μερικό σύνολο κεφαλαιοποιηθέντων (Α)		132
Δαπάνες που δεν δύναται να κεφαλαιοποιηθούν (Β)		
Σύνολο (Α+Β)		132

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Ο Πίνακας 5.1.1.1.2 περιλαμβάνει ανάλυση των δαπανών αξίας €132χιλ., τις οποίες κεφαλαιοποίησε η Εταιρεία το 2018, αναφορικά με υπηρεσίες που έλαβε από τρίτα μέρη. Βάσει της επεξεργασίας των υποστηρικτικών στοιχείων που μας απέστειλε η Εταιρεία φαίνεται ότι οι εν λόγω δαπάνες συνδέονται άμεσα με την ανάπτυξη του αύλου.

Ωφέλιμη ζωή αύλου και αποσβέσεις

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Εταιρείας, η ωφέλιμη ζωή του MLS MAIC Assistant, είναι πέντε (5) έτη, όπως και για υπόλοιπα λογισμικά που αν όλων των λογισμικών που αναπτύσσει. Ο υπολογισμός των αποσβέσεων και για το άυλο αυτό πραγματοποιείται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο.

Οι αποσβέσεις για το MLS MAIC Assistant ξεκίνησαν την 1.1.2020, συνεπώς το αναπόσβεστο υπόλοιπο του αύλου κατά την 31.12.2018 ανήρχετο σε €5.151 χιλ. (αφού από το σύνολο του αναπόσβεστου υπολοίπου €5.164, αφαιρέσουμε ποσό €13χιλ., που αφορά κεφαλαιοποιημένες δαπάνες που σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται ανωτέρω δεν φαίνεται να συνδέονται άμεσα με την ανάπτυξη του συγκεκριμένου αύλου).

5.1.2. Ανάπτυξη 4G tablet

Περιγραφή αύλου

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω το συγκεκριμένο άυλο περιουσιακό στοιχείο αφορά το σχεδιασμό, την ανάπτυξη της πρώτης Ελληνικής **4G ταμπλέτας (tablet)** με λειτουργικό σύστημα ANDROID. Το συγκεκριμένο άυλο ξεκίνησε να αναπτύσσεται το 2014 και σύμφωνα με την Εταιρεία το φυσικό αντικείμενο των εργασιών ολοκληρώθηκε το 2019 και διατίθεται προς πώληση.

Αρχική αναγνώριση αύλου

Αντιλαμβανόμαστε πως το άυλο 4G tablet πληροί τα κριτήρια αρχικής αναγνώρισης που θέτει η παράγραφος 57 του ΔΛΠ 38, καθώς:

- Σύμφωνα με την Εταιρεία το φυσικό αντικείμενο των εργασιών έχει ήδη ολοκληρωθεί (εντός 2019) και τα προϊόντα της Εταιρείας έχουν κυκλοφορήσει προς πώληση εντός του 2019.
- οι δαπάνες που έχουν αποδοθεί στο συγκεκριμένο άυλο περιλαμβάνουν μισθοδοσίες υπαλλήλων, αμοιβές εξωτερικών συνεργατών και αμοιβές τρίτων που έχουν ασχοληθεί με την ανάπτυξη του αύλου. Οι δαπάνες μισθοδοσίας των υπαλλήλων της MLS και οι αμοιβές των εξωτερικών συνεργατών, έχουν επιμετρηθεί από την Εταιρεία με την μέθοδο του απλοποιημένου κόστους, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, ενώ οι δαπάνες τρίτων έχουν επιμετρηθεί βάσει των αντίστοιχων παραστατικών (συνεπώς πληρείται το κριτήριο στ που θέτει το πρότυπο), και

Πίνακας 5.1.2.1.1 - Ανάπτυξη 4G Tablet- Αμοιβές προσωπικού (έμμισθου) & αμοιβές με ΑΠΥ

Ειδικότητα (ποσά σε € χιλ.)	Περιγραφή εργασιών	Αμοιβές προσωπικού (έμμισθου)	Αμοιβές προσωπικού με ΑΠΥ
Γλωσσολόγοι	Ανάπτυξη διαλογικών σεναρίων	4	14
Γραφίστες	Σχεδίαση θεματικών ενοτήτων	-	-
Προγραμματιστές Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	135	22
Σχεδιαστές Εκτυπώσεων	Σχεδίαση θεματικών ενοτήτων	-	-
Τεχνικοί Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	29	-
Αναλυτές και ερευνητές προγραμμάτων	Ανάπτυξη λογισμικού	11	-
Αναλυτές έρευνας αγοράς και στελέχη επιχ/σεων Μ.Α.Κ.	Ανάπτυξη διαλογικών σεναρίων, Σχεδίαση και ανάπτυξη γραφικών οθονών εφαρμογών.	27	-
Αποθηκάριοι	Ποιοτικός έλεγχος εφαρμογών και hardware	7	-
Βοηθοί λογιστή	Ανάπτυξη διαλογικών σεναρίων και περιεχομένου βάσης δεδομένων οικονομικού περιεχομένου, Έλεγχος περιεχομένου	13	-
Διευθυντές υπηρεσιών υποστήριξης Μ.Α.Κ.	Σχεδίαση θεματικών ενοτήτων και σεναρίων χρήσης εφαρμογών	4	-
Πωλητές	Ποιοτικός έλεγχος, beta testing εφαρμογών και συσκευών	52	-
Υπάλληλοι γραφείου	Ανάπτυξη βάσεων δεδομένων, Ανάπτυξη λογισμικού, Ανάπτυξη πολυμέσικού περιεχομένου	6	-
Σύνολο ειδικοτήτων που κεφαλαιοποιήθηκαν (Α)		288	36
Βοηθοί λογιστή	Ανάπτυξη διαλογικών σεναρίων και περιεχομένου βάσης δεδομένων οικονομικού περιεχομένου, Έλεγχος περιεχομένου	(13)	-
Σύνολο ειδικοτήτων που δεν δύναται να κεφαλαιοποιηθούν (Β)		(13)	-
Σύνολο ειδικοτήτων που δύναται να κεφαλαιοποιηθούν (Α + Β)		275	36

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Ο Πίνακας 5.1.2.1.1 περιλαμβάνει διάφορες ειδικότητες υπαλλήλων (Γλωσσολόγοι, γραφίστες, προγραμματιστές Η/Υ κτλ.) οι οποίοι έχουν εργαστεί στο πλαίσιο των γενικών καθηκόντων τους αλλά και βάσει των αναγκών της Εταιρείας στην ανάπτυξη του λογισμικού. Οι δαπάνες μισθοδοσίας το 2018 για την ανάπτυξη του συγκεκριμένου λογισμικού ανήρχετο σε **€288χιλ.** Από τις διαδικασίες που διενεργήσαμε, εντοπίσαμε ειδικότητες (π.χ. βοηθοί λογιστής) οι οποίες βάσει αντικειμένου **φαίνεται να μην συνδέονται** με την ανάπτυξη λογισμικού είτε άλλου άυλου παγίου. Συνεπώς, η συνολική δαπάνη για τις συγκεκριμένες ειδικότητες για το 2018 ή οποία ανήλθε σε €13χιλ. **πρέπει να διαγραφεί** με αντίστοιχη επιβάρυνση του Κόστους Πωληθέντων της Εταιρείας. Το σύνολο των δαπανών των υπαλλήλων με ΑΠΥ για το 2018 ανήρχετο σε **€36χιλ.**

Πίνακας 5.1.2.1.2 - Ανάπτυξη 4G Tablet - Λογισμικό / Μεταφορά Τεχνογνωσία/ Υπεργολαβίες

Προμηθευτής (ποσά σε € χιλ.)	Αντικείμενο εργασιών	Αξία δαπανών
SANMU TECH LIMITED	Knowledge Transfer (Modulation of Software & Hardware requirements - Developpment of Hardware architecture)	26
Σύνολο κεφαλαιοποιηθέντων		26

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Ο πίνακας 5.1.2.1.2 περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν υπηρεσίες που έλαβε η Εταιρεία οι οποίες βάσει της επεξεργασίας των υποστηρικτικών στοιχείων που μας απέστειλε η Εταιρεία φαίνεται ότι συνδέονται άμεσα με την ανάπτυξη του άυλου. Το σύνολο των δαπανών για το 2018 ανήρχετο σε **€26χιλ.**

τη συμμετοχή των εργαζομένων στο εκάστοτε έργο, σύμφωνα με τη μέθοδο του απλοποιημένου κόστους (pro rata) όπως αναφέρθηκε στη προηγούμενη ενότητα ενώ οι δαπάνες τρίτων επιμερίζονται σύμφωνα με τα αντίστοιχα παραστατικά. Παραλάβαμε από την Εταιρεία αναλυτικά στοιχεία για τις δαπάνες που κεφαλαιοποιήθηκαν το 2018 (προσθήκες 2018), όμως δεν παραλάβαμε κάποια υποστηρικτική ανάλυση για τις δαπάνες που είχαν κεφαλαιοποιηθεί μέχρι και την 31.12.2017. Βάσει των στοιχείων που λάβαμε και εξετάσαμε, κατηγοριοποιήσαμε τις κεφαλαιοποιημένες μισθοδοσίες του 2018 βάσει των ειδικοτήτων των υπαλλήλων που απασχολήθηκαν με την ανάπτυξη της 3D Smart TV.

Πίνακας 5.1.3.1.1 - Ανάπτυξη 3D smart TV- Αμοιβές προσωπικού (έμμισθου)

Ειδικότητα (προσά σε € χιλ)	Περιγραφή εργασιών	Αμοιβές προσωπικού (έμμισθου)	Αμοιβές προσωπικού με ΑΠΥ
Προγραμματιστές Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	249	8
Σχεδιαστές Εκτυπώσεων	Σχεδίαση θεματικών ενοτήτων	12	-
Τεχνικοί Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	18	-
Αναλυτές και ερευνητές προγραμμάτων	Ανάπτυξη λογισμικού	26	-
Αναλυτές έρευνας αγοράς και στελέχη επιχ/σεων Μ.Α.Κ.	Ανάπτυξη διαλογικών σεναρίων, Σχεδίαση και ανάπτυξη γραφικών οθονών εφαρμογών	21	-
Αποθηκάριοι	Ποιοτικός έλεγχος εφαρμογών και hardware	12	-
Βοηθοί λογιστή	Ανάπτυξη διαλογικών σεναρίων και περιεχομένου βάσης δεδομένων οικονομικού περιεχομένου, Έλεγχος περιεχομένου	24	-
Διευθυντές υπηρεσιών υποστήριξης Μ.Α.Κ.	Σχεδίαση θεματικών ενοτήτων και σεναρίων χρήσης εφαρμογών	9	-
Πωλητές	Ποιοτικός έλεγχος, beta testing εφαρμογών και συσκευών	113	-
Υπάλληλοι γραφείου	Ανάπτυξη βάσεων δεδομένων, Ανάπτυξη λογισμικού, Ανάπτυξη πολυμεσικού περιεχομένου	35	-
Σύνολο ειδικοτήτων που κεφαλαιοποιήθηκαν (Α)		518	8
Βοηθοί λογιστή	Ανάπτυξη διαλογικών σεναρίων και περιεχομένου βάσης δεδομένων οικονομικού περιεχομένου, Έλεγχος περιεχομένου	(24)	-
Σύνολο ειδικοτήτων που δεν δύναται να κεφαλαιοποιηθούν (Β)		(24)	-
Σύνολο ειδικοτήτων που δύναται να κεφαλαιοποιηθούν (Α + Β)		494	8

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Ο Πίνακας 5.1.3.1.1 ανωτέρω περιλαμβάνει διάφορες ειδικότητες μισθωτών υπαλλήλων (Προγραμματιστές Η/Υ, σχεδιαστές εκτυπώσεων, τεχνικοί Η/Υ κτλ.) οι οποίοι έχουν εργαστεί στο πλαίσιο των γενικών καθηκόντων τους αλλά και βάσει των αναγκών της Εταιρείας στην ανάπτυξη του λογισμικού κατά τη χρήση του 2018. Η συνολική δαπάνη για τη χρήση του 2018 για το σύνολο των ειδικοτήτων ανήλθε σε **€518χιλ.** Από τις διαδικασίες που διενεργήσαμε, εντοπίσαμε ειδικότητες (π.χ. βοηθοί λογιστή) οι οποίες βάσει αντικειμένου **φαίνεται να μην συνδέονται** με την ανάπτυξη λογισμικού είτε άλλου άυλου παγίου. Συνεπώς, η συνολική δαπάνη για τις συγκεκριμένες ειδικότητες για το 2018 η οποία ανήλθε σε €24χιλ. **πρέπει να διαγραφεί** με αντίστοιχη επιβάρυνση του Κόστους Πωληθέντων της Εταιρείας. Το σύνολο των δαπανών των υπαλλήλων με ΑΠΥ για το 2018 ανήρχετο σε **€8χιλ.**

Ωφέλιμη ζωή άυλου και αποσβέσεις

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Εταιρείας, η ωφέλιμη ζωή του άυλου 3D Smart TV είναι πέντε (5) έτη όπως και για τα υπόλοιπα άυλα που αναπτύσσει. Ο υπολογισμός των αποσβέσεων και για αυτό το άυλο πραγματοποιείται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο.

Η Εταιρεία παρακολουθεί σε εξωλογιστικό αρχείο το σύνολο του μισθοδοτικού κόστους ανά εργαζόμενο καθώς και τις δαπάνες από εξωτερικούς συνεργάτες και τρίτους. Το μισθοδοτικό κόστος επιμερίζεται στα άυλα της Εταιρείας ανάλογα με τη συμμετοχή των εργαζομένων στο εκάστοτε έργο, σύμφωνα με τη μέθοδο του απλοποιημένου κόστους (pro rata) όπως αναφέρθηκε στη προηγούμενη ενότητα, ενώ το κόστος τρίτων επιμερίζεται βάσει των αντίστοιχων παραστατικών.

Παραλάβαμε από την Εταιρεία αναλυτικά στοιχεία για τις δαπάνες που κεφαλαιοποιήθηκαν το 2018 (προσθήκες 2018), όμως δεν παραλάβαμε κάποια υποστηρικτική ανάλυση για τις δαπάνες που είχαν κεφαλαιοποιηθεί μέχρι και την 31.12.2017. Βάσει των στοιχείων που λάβαμε και εξετάσαμε, κατηγοριοποιήσαμε τις κεφαλαιοποιημένες μισθοδοσίες του 2018 βάσει των ειδικοτήτων των υπαλλήλων που απασχολήθηκαν με την ανάπτυξη της MAIC και τις κεφαλαιοποιημένες δαπάνες τρίτων με κριτήριο τη φύση των συμβατικά παρεχόμενων υπηρεσιών.

Πίνακας 5.1.4.1.1 - Ανάπτυξη MAIC- Αμοιβές προσωπικού (έμμισθου)

Ειδικότητα (ποσά σε € χιλ)	Περιγραφή εργασιών	Αμοιβές προσωπικού (έμμισθου)
Γλωσσολόγοι	Ανάπτυξη διαλογικών σεναρίων	5
Γραφίστες	Σχεδίαση θεματικών ενοτήτων	1
Προγραμματιστές Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	94
Τεχνικοί Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	359
Αναλυτές έρευνας αγοράς και στελέχη επιχ/σεων Μ.Α.Κ.	Ανάπτυξη διαλογικών σεναρίων, Σχεδίαση και ανάπτυξη γραφικών οθονών εφαρμογών.	13
Αποθηκάριοι	Ποιοτικός έλεγχος εφαρμογών	4
Διευθυντές υπηρεσιών υποστήριξης Μ.Α.Κ.	Σχεδίαση θεματικών ενοτήτων και σεναρίων χρήσης εφαρμογών	15
Πωλητές	Ποιοτικός έλεγχος, beta testing εφαρμογών	166
Υπάλληλοι γραφείου	Ανάπτυξη βάσεων δεδομένων, Ανάπτυξη λογισμικού, Ανάπτυξη πολυμεσικού περιεχομένου	67
Σύνολο ειδικοτήτων που κεφαλαιοποιήθηκαν		724

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Ο Πίνακας 5.1.4.1.1 ανωτέρω περιλαμβάνει διάφορες ειδικότητες μισθωτών υπαλλήλων (Γλωσσολόγοι, γραφίστες, προγραμματιστές Η/Υ, τεχνικοί Η/Υ κτλ.) οι οποίοι έχουν εργαστεί στο πλαίσιο των γενικών καθηκόντων τους αλλά και βάσει των αναγκών της Εταιρείας στην ανάπτυξη της πλατφόρμας MAIC κατά τη χρήση του 2018. Η συνολική δαπάνη για τη χρήση του 2018 για το σύνολο των ειδικοτήτων ανήλθε σε **€724χιλ.**

5.1.5. Ανάπτυξη hardware

Περιγραφή αύλου

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω το συγκεκριμένο άυλο περιουσιακό στοιχείο αφορά τη σχεδίαση και ανάπτυξη καλουπιών (μήτρας) και της πλακέτας κυκλώματος, την παραμετροποίηση των συσκευών και το κόστος απόκτησης των απαιτούμενων πιστοποιήσεων, για τις συσκευές που εμπορεύεται με την εμπορική επωνυμία της η MLS. Οι προσθήκες του 2018 σχετίζονται με 28 προϊόντα της Εταιρείας.

Αρχική αναγνώριση αύλου

Αντιλαμβανόμαστε πως το άυλο που αφορά την ανάπτυξη hardware πληροί τα κριτήρια αρχικής αναγνώρισης που θέτει η παράγραφος 57 του ΔΛΠ 38, καθώς:

- έχει ήδη ολοκληρωθεί και οι παραγόμενες συσκευές έχουν διατεθεί στην αγορά (συνεπώς πληρούνται τα κριτήρια α, β, γ, ε που θέτει το πρότυπο),
- οι δαπάνες που έχουν αποδοθεί στο συγκεκριμένο άυλο περιλαμβάνουν το κόστος ανάπτυξης των αύλων από τους προμηθευτές hardware, βάσει των αναφορών που απέστειλαν στην Εταιρεία κατά την ολοκλήρωση της ανάπτυξης (συνεπώς πληρείται το κριτήριο στ που θέτει το πρότυπο), και
- σύμφωνα με την Εταιρεία το συγκεκριμένο άυλο δημιουργεί μελλοντικά οικονομικά οφέλη για την Εταιρεία, καθώς με την ανάπτυξη του hardware, η MLS παραλαμβάνει συσκευές με συγκεκριμένες προδιαγραφές και τις οποίες πουλάει στην αγορά (συνεπώς πληρείται το κριτήριο δ που θέτει το πρότυπο). Δεδομένου όμως, ότι το άυλο ανάπτυξη hardware δεν παράγει το ίδιο διακριτά έσοδα και χρηματικές ροές, η αποτίμηση του δύναται να πραγματοποιηθεί μόνο ως μέρος των αύλων της Εταιρείας και εν συνεχεία να επιμεριστεί.

Αρχική επιμέτρηση αύλου

Στον Πίνακα 5.1.5.1, παραθέτουμε συνοπτική ανάλυση σχετικά με τις δαπάνες που κεφαλαιοποιήθηκαν από την Εταιρεία ανά έτος στο πλαίσιο της ανάπτυξης συσκευών με την εμπορική της επωνυμία.

Πίνακας 5.1.5.1 Ανάπτυξη hardware - Κόστος κτήσης, Αποσβέσεις, Αναπόσβεστη Αξία

Περιγραφή (ποσά σε € χιλ.)	Κόστος Κτήσης 1.1.2018	Προσθήκες 2018 Δαπάνες Τρίτων	Κόστος Κτήσης 31.12.2018	Συσσωρ. Αποσβέσεις 31.12.2018	Αναπόσβεστη Αξία 1.1.2018	Αποσβέσεις 2018	Συσσωρ. Αποσβέσεις 31.12.2018	Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2018
Ανάπτυξη hardware	6.189	4.945	11.134	(1.245)	4.945	(1.112)	(2.357)	8.778

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Η Εταιρεία συνεργάζεται με προμηθευτές (εφεξής «Design Houses») εγκατεστημένους στη Κίνα, με τους οποίους συνάπτει συμβάσεις για την ανάπτυξη και παραγωγή των συσκευών MLS, βάσει συγκεκριμένων τεχνικών χαρακτηριστικών τα οποία είναι απαραίτητα για να ενσωματωθούν και να λειτουργήσουν τα λογισμικά της Εταιρείας.

Τα τιμολόγια που λαμβάνει η Εταιρεία από τους κινέζους προμηθευτές είναι συγκεντρωτικά και δεν περιλαμβάνουν ανάλυση των αμοιβών σε κόστος ανάπτυξης hardware και κόστος παραγόμενων προϊόντων. Στις υπογεγραμμένες συμβάσεις, που μας προσκομίστηκαν από την Εταιρεία, μεταξύ της MLS και των Design Houses, αναφέρεται ότι η αμοιβή για την ανάπτυξη του hardware των επιμέρους συσκευών ανέρχεται στο 50% της αξίας του τιμολογίου για κάθε προϊόν που παραγγέλλει και παραλαμβάνει η Εταιρεία. Βάσει των συζητήσεων που πραγματοποιήσαμε με τη Διοίκηση της Εταιρείας, αντιλαμβανόμαστε πως η MLS σύναψε τις συγκεκριμένες εμπορικές συμφωνίες με τους κινέζους προμηθευτές προκειμένου να βελτιώσει την ποιότητα των παραγόμενων συσκευών και παράλληλα να μειώσει το κόστος ανάπτυξης τους μακροπρόθεσμα. Βάσει των ανωτέρω η MLS αναγνωρίζει ως άυλο το 50% των τιμολογίων των κινέζων προμηθευτών για την ανάπτυξη του hardware.

Στο Παράρτημα II, Πίνακας II.B, παραθέτουμε την ημερομηνία των δοθισίων προκαταβολών στους προμηθευτές καθώς και τις ημερομηνίες ολοκλήρωσης του σταδίου ανάπτυξης hardware (δείτε περιγραφή «Κόστος ανάπτυξης συσκευής») βάσει των αναφορών των προμηθευτών.

Το κόστος ανάπτυξης για τις 28 συσκευές που αναπτύχθηκαν το 2018, βάσει των σχετικών αναφορών από τους προμηθευτές ανέρχεται συνολικά σε **€5.114χιλ.** Όπως φαίνεται και στον Πίνακα 5.1.5.1.1 το κόστος που έχει κεφαλαιοποιήσει η Εταιρεία το 2018 για την ανάπτυξη αυτών των 28 συσκευών **ήταν χαμηλότερο** (€4.945χιλ.) από το ανωτέρω ποσό των €5.114χιλ. Λαμβάνοντας υπόψη το κόστος ανάπτυξης που έχει αναγνωρίσει η Εταιρεία στα βιβλία της είναι χαμηλότερο όχι υψηλότερο από το ποσό των €5.114χιλ. καθώς και το ότι με τον τρόπο αρχικής επιμέτρησης που αποφάσισε να υιοθετήσει η Εταιρεία για την ανάπτυξη hardware (βάσει του κόστους που αναφέρεται στις αναφορές και όχι βάσει των εμπορικών συμφωνιών), καταλήγουμε ότι το κόστος ανάπτυξης hardware είναι σταθερό και μετρήσιμο και συνεπώς συνάδει με τα οριζόμενα της παραγράφου 57 του ΔΛΠ 38.

Στον πίνακα 5.1.5.1.2 ο παρουσιάζεται ο επιμερισμός των κεφαλαιοποιήσεων του 2018 (€4.945χιλ.) ανά συσκευή που αναπτύχθηκε συγκριτικά με το κόστος ανάπτυξης ανά συσκευή όπως αυτό αναφέρεται στις αναφορές που έλαβε η Εταιρεία από τους προμηθευτές της.

αύλων Hardware για την περίοδο 2015-2018, εφαρμόζοντας ωφέλιμη ζωή 2 ετών και συντελεστή απόσβεσης 50%. Ο πίνακας 5.1.5.1.3. παρουσιάζει τον επαναυπολογισμό των αποσβέσεων κατά έτος.

Πίνακας 5.1.5.1.3 - Επαναυπολογισμός Αποσβέσεων

Χρήση	Κεφαλιαιοημένες δαπάνες ανάπτυξης hardware	Αποσβέσεις 2015	Αποσβέσεις 2016	Αποσβέσεις 2017	Αποσβέσεις 2018
2015	2.981	-	1.490	1.490	-
2016	1.201	-	-	600	600
2017	2.008	-	-	-	1.004
2018	4.945	-	-	-	1.769
Σύνολο	11.134	-	1.490	2.091	3.373

Πηγή: Μητρώο Παγίων 2018, Αναλύσεις Εταιρείας

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, για τις κεφαλαιοποιήσεις δαπανών ανάπτυξης hardware των ετών 2015-2017 ύψους €6.189χιλ., δεν παραλάβαμε από την Εταιρεία παραστατικά τιμολόγησης/παραλαβής ούτε αντίγραφα των σχετικών αναφορών από τους προμηθευτές της MLS. Ως εκ τούτου ως ημερομηνία έναρξης των αποσβέσεων θεωρήθηκε η 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους της περιόδου κεφαλαιοποίησης. Συγκεκριμένα για τις προσθήκες 2015 η έναρξη των αποσβέσεων ορίστηκε την 01/01/2016, για τις προσθήκες 2016 η 01/01/2017 και τις προσθήκες 2017 η 01/01/2018.

Αναφορικά με τις προσθήκες του 2018 ύψους €4.945χιλ., ως ημερομηνία έναρξης των αποσβέσεων θεωρήθηκε η ημερομηνία του πρώτου παραστατικού τιμολόγησης/παραλαβής του κάθε ενός από τα 28 προϊόντα από τα οποία αποτελείται το σύνολο των κεφαλαιοποιημένων δαπανών.

Ο πίνακας 5.1.5.1.4 παρουσιάζει το αποτέλεσμα του επαναυπολογισμού των αποσβέσεων και το ποσό της εγγραφής προσαρμογής ανά χρήση.

Πίνακας 5.1.5.1.4 - Αναπροσαρμοσμένη αναπόσβεστη αξία ανάπτυξης hardware

Χρήση	Προσθήκες Έτους	Συσσωρευμένες αποσβέσεις 2018 σύμφωνα με το Μητρώο Παγίων	Πρόσθετες αποσβέσεις	Προσαρμοσμένες Συσσωρευμένες Αποσβέσεις 31.12.2018	Προσαρμοσμένη αναπόσβεστη αξία ανάπτυξης hardware 31.12.2018	Εγγραφή Προσαρμογής (Ιδια Κεφάλαια)	Εγγραφή Προσαρμογής (Αποτέλεσμα)	Σύνολο Προσαρμογών
2015	2.981	(2.064)	(916)	(2.981)	-	(916)	-	(916)
2016	1.201	(292)	(909)	(1.201)	-	(309)	(600)	(909)
2017	2.008	-	(1.004)	(1.004)	1.004	-	(1.004)	(1.004)
2018	4.945	-	(1.769)	(1.769)	3.176	-	(1.769)	(1.769)
Σύνολο	11.134	(2.357)	(4.598)	(6.955)	4.180	(1.225)	(3.373)	(4.598)

Πηγή: Μητρώο Παγίων 2018, Αναλύσεις Εταιρείας

Από τον ανωτέρω επαναυπολογισμό προέκυψαν οι εξής πρόσθετες αποσβέσεις ανά χρήση:

- 2015 προέκυψαν πρόσθετες αποσβέσεις €916χιλ. οι οποίες πρέπει να επιβαρύνουν την Καθαρή Θέση της Εταιρείας την 31.12.2018.
- 2016 προέκυψαν πρόσθετες αποσβέσεις €909χιλ. από τις οποίες η Καθαρή Θέση της Εταιρείας την 31.12.2018 πρέπει να επιβαρυνθεί με €309χιλ. και το Κόστος Πωληθέντων του 2018 με €600χιλ.
- 2017 προέκυψαν πρόσθετες αποσβέσεις €1.004χιλ. οι οποίες πρέπει να επιβαρύνουν το Κόστος Πωληθέντων του 2018.
- 2018 προέκυψαν πρόσθετες αποσβέσεις €1.769χιλ. οι οποίες πρέπει να επιβαρύνουν το Κόστος Πωληθέντων του 2018.

Πίνακας 5.1.6.1.1 - MLS Updater - Ανάλυση κόστους κτήσης

Ειδικότητα (ποσά σε € χιλ)	Περιγραφή εργασιών	Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	Αμοιβές ΑΠΥ	Σύνολο Κόστους
Τεχνικοί Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	35	-	35
Προγραμματιστές Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	14	62	76
Διευθυντές υπηρ. Υποστήριξης Μ.Α.Κ.	Σχεδίαση θεματικών ενοτήτων και σεναρίων χρήσης εφαρμογών	1	-	1
Αναλυτές έρευνας αγοράς και στελέχη επιχειρ. Μ.Α.Κ.	Ανάπτυξη διαλογικών σεναρίων, Σχεδίαση και ανάπτυξη γραφικών οθονών εφαρμογών	14	-	14
Πωλητές	Ποιοτικός έλεγχος, beta testing εφαρμογών και συσκευών, Ανάπτυξη λογισμικού (αφορά junior προγραμματιστές)	60	-	60
Υπάλληλοι γραφείου	Ποιοτικός έλεγχος λογισμικού και εφαρμογών, Ανάπτυξη λογισμικού (αφορά junior προγραμματιστές)	14	-	14
Σύνολο ειδικοτήτων που κεφαλαιοποιήθηκαν		138	62	200

Πηγή: Ανάλυση Εταιρείας

Ο Πίνακας 5.1.6.1.1 περιλαμβάνει διάφορες ειδικότητες υπαλλήλων (τεχνικοί Η/Υ, προγραμματιστές Η/Υ κτλ.) οι οποίοι έχουν εργαστεί στο πλαίσιο των γενικών καθηκόντων τους αλλά και βάσει των αναγκών της Εταιρείας στην ανάπτυξη του λογισμικού. Η συνολική δαπάνη για το σύνολο των ειδικοτήτων ανήλθε σε **€200χιλ.** και πραγματοποιήθηκε στο σύνολο της 2015.

Ωφέλιμη ζωή αύλου και αποσβέσεις

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Εταιρείας, η ωφέλιμη ζωή του αύλου MLS Updater είναι πέντε (5) έτη όπως και για τα υπόλοιπα λογισμικά που αναπτύσσει. Ο υπολογισμός των αποσβέσεων και για αυτό το άυλο πραγματοποιείται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο. Οι αποσβέσεις για το συγκεκριμένο άυλο ξεκίνησαν από την 1.1.2016, συνεπώς το αναπόσβεστο υπόλοιπο του αύλου κατά την 31.12.2018 ανήρχετο σε €80 χιλ.

5.1.7. Ανάπτυξη MLS Safe

Περιγραφή αύλου

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω το συγκεκριμένο άυλο περιουσιακό στοιχείο αφορά το κόστος ανάπτυξης για την εφαρμογή αυτομάτου κλειδώματος του λειτουργικού συστήματος ANDROID και απόκρυψης προσωπικών δεδομένων σε φορητές συσκευές των εγκατεστημένων εφαρμογών και λειτουργιών του συστήματος ANDROID των φορητών συσκευών της MLS. Για τους κατόχους smartphones της MLS το λογισμικό είναι προεγκατεστημένο χωρίς επιπλέον χρέωση. Η εφαρμογή διατίθεται στις συσκευές της MLS από τον Ιανουάριο του 2016.

Αρχική αναγνώριση αύλου

Αντιλαμβανόμαστε πως το άυλο MLS Safe πληροί τα κριτήρια αρχικής αναγνώρισης που θέτει η παράγραφος 57 του ΔΛΠ 38, καθώς:

- έχει ήδη ολοκληρωθεί και χρησιμοποιείται από τους χρήστες των MLS συσκευών (συνεπώς πληρούνται τα κριτήρια α, β, γ, ε που θέτει το πρότυπο),
- οι δαπάνες που έχουν αποδοθεί στο συγκεκριμένο άυλο περιλαμβάνουν μισθοδοσίες υπαλλήλων και αμοιβές εξωτερικών συνεργατών που έχουν ασχοληθεί με την ανάπτυξη του αύλου και έχουν επιμετρηθεί από την Εταιρεία με την μέθοδο του απλοποιημένου κόστους, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω (συνεπώς πληρείται το κριτήριο στ που θέτει το πρότυπο), και
- σύμφωνα με την Εταιρεία το συγκεκριμένο άυλο δημιουργεί μελλοντικά οικονομικά οφέλη για την Εταιρεία, καθώς με την εφαρμογή αυτομάτου κλειδώματος του λειτουργικού συστήματος ANDROID και απόκρυψης προσωπικών δεδομένων σε φορητές συσκευές των εγκατεστημένων εφαρμογών και λειτουργιών του συστήματος ANDROID των

5.1.8. Ανάπτυξη MLS Magic

Περιγραφή αύλου

Το συγκεκριμένο άυλο περιουσιακό στοιχείο αφορά το κόστος ανάπτυξης για την σχεδίαση και ανάπτυξη καινοτόμου tablet με δυνατότητα επιλογής του λειτουργικού περιβάλλοντος μεταξύ ANDROID και Windows καθώς και αποσπώμενο πληκτρολόγιο. Η ανάπτυξη των συσκευών ολοκληρώθηκε εντός της χρήσης του 2015 και από τη χρήση του 2016 διατίθενται στην αγορά 3 μοντέλα της σειράς Magic.

Αρχική αναγνώριση αύλου

Αντιλαμβανόμαστε πως το άυλο MLS Magic πληροί τα κριτήρια αρχικής αναγνώρισης που θέτει η παράγραφος 57 του ΔΛΠ 38, καθώς:

- έχει ήδη ολοκληρωθεί και χρησιμοποιείται από τους χρήστες των MLS συσκευών της σειράς Magic (συνεπώς πληρούνται τα κριτήρια α, β, γ, ε που θέτει το πρότυπο),
- οι δαπάνες που έχουν αποδοθεί στο συγκεκριμένο άυλο περιλαμβάνουν μισθοδοσίες υπαλλήλων που έχουν ασχοληθεί με την ανάπτυξη του αύλου και έχουν επιμετρηθεί από την Εταιρεία με την μέθοδο του απλοποιημένου κόστους, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω (συνεπώς πληρείται το κριτήριο στ που θέτει το πρότυπο), και
- σύμφωνα με την Εταιρεία το συγκεκριμένο άυλο δημιουργεί οικονομικά οφέλη για την Εταιρεία, καθώς το tablet με δυνατότητα επιλογής του λειτουργικού περιβάλλοντος μεταξύ ANDROID και Windows καθώς και αποσπώμενο πληκτρολόγιο, καλύπτει νέες τάσεις της αγοράς (συνεπώς πληρείται το κριτήριο δ που θέτει το πρότυπο). Δεδομένου όμως, ότι το άυλο MLS magic δεν παράγει το ίδιο διακριτά έσοδα και χρηματικές ροές, (οι χρηματικές ροές απορρέουν συνδυαστικά από την πώληση των MLS συσκευών της σειράς Magic), η αποτίμηση του δύναται να πραγματοποιηθεί μόνο ως μέρος των αύλων της Εταιρείας και εν συνέχεια να επιμεριστεί.

Αρχική επιμέτρηση αύλου

Στο Πίνακα 5.1.8.1. παραθέτουμε συνοπτική ανάλυση σχετικά με τις δαπάνες που κεφαλαιοποιήθηκαν στο πλαίσιο της ανάπτυξης του MLS Magic.

Πίνακας 5.1.8.1 - MLS Magic - Κόστος κτήσης, Αποσβέσεις και Αναπόσβεστη αξία

Περιγραφή (πρόσ σε € χιλ.)	Αμοιβές εμπισθού προσωπικού	Αμοιβές Προσωπικού με ΑΠΥ	Δαπάνες Τρίτων	Κόστος Κτήσης Αύλου	Συσσωρ. Αποσβέσεις 1.1.2018	Αναπόσβεστη Αξία 1.1.2018	Αποσβέσεις 2018	Συσσωρ. Αποσβέσεις 31.12.2018	Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2018
MLS Magic	132	60	-	192	77	115	38	115	77

Πηγή: Ανάλυση Εταιρείας

Η Εταιρεία παρακολουθεί σε εξωλογιστικό αρχείο το σύνολο του μισθοδοτικού κόστους ανά εργαζόμενο. Το μισθοδοτικό κόστος επιμερίζεται στα άυλα της Εταιρείας ανάλογα με τη συμμετοχή των εργαζομένων και των συνεργατών στο εκάστοτε έργο, σύμφωνα με τη μέθοδο του απλοποιημένου κόστους (pro rata) όπως αναφέρθηκε στη προηγούμενη ενότητα.

Παραλάβαμε από την Εταιρεία αναλυτικά στοιχεία για τις δαπάνες που κεφαλαιοποιήθηκαν το 2015. Βάσει των στοιχείων που λάβαμε και εξετάσαμε, κατηγοριοποιήσαμε τις κεφαλαιοποιημένες μισθοδοσίες του 2015 βάσει των ειδικοτήτων που απασχολήθηκαν στην ανάπτυξη του MLS Magic.

after sales δεν παράγει το ίδιο διακριτά έσοδα και χρηματικές ροές, η αποτίμηση του δύναται να πραγματοποιηθεί μόνο ως μέρος των αύλων της Εταιρείας και εν συνεχεία να επιμεριστεί.

Αρχική επιμέτρηση αύλου

Στο Πίνακα 5.1.9.1. παραθέτουμε συνοπτική ανάλυση των δαπανών που κεφαλαιοποιήθηκαν στο πλαίσιο της ανάπτυξης του συστήματος διαχείρισης service & after sales.

Πίνακας 5.1.9.1 - Πληροφ. σύστημα διαχείρ. service και after sales support - Κόστος κτήσης, Αποσβέσεις και Αναπόσβεστη αξία

Περιγραφή (ποσά σε € χιλ.)	Αμοιβές έμμοθου προσωπικού	Αμοιβές προσωπικού με ΑΠΥ	Δαπάνες Τρίτων	Κόστος Κτήσης Αύλου	Συσσωρ. Αποσβέσεις 1.1.2016	Αναπόσβεστη Αξία 1.1.2018	Αμοιβές 2018	Συσσωρ. Αποσβέσεις 31.12.2018	Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2018
Πληροφ. σύστημα διαχείρ. service και after sales support	135	60	*	195	78	117	39	117	77

Πηγή: Ανάλυση Εταιρείας

Η Εταιρεία παρακολουθεί σε εξωλογιστικό αρχείο το σύνολο του μισθοδοτικού κόστους ανά εργαζόμενο. Το μισθοδοτικό κόστος επιμερίζεται στα άυλα της Εταιρείας ανάλογα με τη συμμετοχή των εργαζομένων και των συνεργατών στο εκάστοτε έργο, σύμφωνα με τη μέθοδο του απλοποιημένου κόστους (pro rata) όπως αναφέρθηκε στη προηγούμενη ενότητα.

Παραλάβαμε από την Εταιρεία αναλυτικά στοιχεία για τις δαπάνες που κεφαλαιοποιήθηκαν το 2015. Βάσει των στοιχείων που λάβαμε και εξετάσαμε, κατηγοριοποιήσαμε τις κεφαλαιοποιημένες μισθοδοσίες του 2015 βάσει των ειδικοτήτων που απασχολήθηκαν στην ανάπτυξη του συστήματος διαχείρισης service & after sales.

Πίνακας 5.1.9.1.1 - Service & after sales support- Ανάλυση κόστους κτήσης

Ειδικότητα (ποσά σε € χιλ.)	Περιγραφή εργασιών	Αμοιβές έμμοθου προσωπικού	Αμοιβές ΑΠΥ	Σύνολο Κόστους
Τεχνικοί Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	24	-	24
Προγραμματιστές Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	15	60	75
Διευθυντές υπηρ. Υποστήριξης Μ.Α.Κ.	Σχεδίαση θεματικών εννοιών και σεναρίων χρήσης εφαρμογών	2	-	2
Αναλυτές έρευνας αγοράς και στελέχη επιχειρ. Μ.Α.Κ.	Ανάπτυξη διαλογικών σεναρίων, Σχεδίαση και ανάπτυξη γραφικών οθονών εφαρμογών	10	-	10
Πωλητές	Ποιοτικός έλεγχος, beta testing εφαρμογών και συσκευών. Ανάπτυξη λογισμικού (αφορά junior προγραμματιστές)	68	-	68
Υπάλληλοι γραφείου	Ποιοτικός έλεγχος λογισμικού και εφαρμογών, Ανάπτυξη λογισμικού (αφορά junior προγραμματιστές)	15	-	15
Σύνολο ειδικοτήτων που κεφαλαιοποιήθηκαν		135	60	195

Πηγή: Ανάλυση Εταιρείας

Ο Πίνακας 5.1.9.1.1 περιλαμβάνει διάφορες ειδικότητες υπαλλήλων (τεχνικοί Η/Υ, προγραμματιστές Η/Υ κτλ.) οι οποίοι έχουν εργαστεί στο πλαίσιο των γενικών καθηκόντων τους αλλά και βάσει των αναγκών της Εταιρείας στην ανάπτυξη του λογισμικού. Η συνολική δαπάνη για το σύνολο των ειδικοτήτων ανήλθε σε **€195χιλ.** και πραγματοποιήθηκε στο σύνολο της το 2015.

Ωφέλιμη ζωή αύλου και αποσβέσεις

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Εταιρείας, η ωφέλιμη ζωή του συστήματος διαχείρισης service & after sales είναι πέντε (5) έτη όπως και για τα υπόλοιπα λογισμικά που αναπτύσσει. Ο υπολογισμός των αποσβέσεων και για αυτό το άυλο πραγματοποιείται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο. Οι αποσβέσεις για το συγκεκριμένο άυλο ξεκίνησαν από την 1.1.2016, συνεπώς το αναπόσβεστο υπόλοιπο του αύλου κατά την 31.12.2018 ανήρχετο σε €77 χιλ.

Πίνακας 5.1.10.1.1 - Customer Care - Ανάλυση κόστους κτήσης

Ειδικότητα (ποσά σε € χιλ.)	Περιγραφή εργασιών	Αμοιβές εμμέσθου προσωπικού	Αμοιβές ΑΠΥ	Σύνολο κόστους
Προγραμματιστής Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	26	191	217
Τεχνικός Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	55	-	55
Υπάλληλοι γραφείου	Ποιοτικός έλεγχος λογισμικού και εφαρμογών, Ανάπτυξη λογισμικού (αφορά junior προγραμματιστές)	14	-	14
Πωλητές	Ποιοτικός έλεγχος, beta testing εφαρμογών και συσκευών, Ανάπτυξη λογισμικού (αφορά junior προγραμματιστές), Ανάπτυξη περιεχομένου και ενημέρωση βάσης δεδομένων	88	-	88
Αποθηκάρχοι	Ποιοτικός έλεγχος εφαρμογών	10	-	10
Σύνολο ειδικοτήτων που κεφαλαιοποιήθηκαν		193	191	384

Πηγή: Ανάλυση Εταιρείας

Ο Πίνακας 5.1.10.1.1 περιλαμβάνει διάφορες ειδικότητες υπαλλήλων (τεχνικοί Η/Υ, προγραμματιστές Η/Υ κτλ.) οι οποίοι έχουν εργαστεί στο πλαίσιο των γενικών καθηκόντων τους αλλά και βάσει των αναγκών της Εταιρείας στην ανάπτυξη του λογισμικού. Η συνολική δαπάνη για το σύνολο των ειδικοτήτων ανήλθε σε €384χιλ. και πραγματοποιήθηκε στο σύνολο της το 2015.

Πίνακας 5.1.10.1.2 - Customer Care - Ανάλυση δαπανών τρίτων

Προμηθευτής (ποσά σε € χιλ.)	Αξία δαπανών
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	4
ICAP ΑΕ	1
ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ ΧΑΡΙΤΙΔΗΣ ΙΚΕ	4
Μερικό σύνολο κεφαλαιοποιηθέντων (Α)	9
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	(4)
ICAP ΑΕ	(1)
ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ ΧΑΡΙΤΙΔΗΣ ΙΚΕ	(4)
Δαπάνες που δεν δύναται να κεφαλαιοποιηθούν (Β)	(9)
Σύνολο (Α+Β)	-

Πηγή: Ανάλυση Εταιρείας

Ο Πίνακας 5.1.10.1.2 περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν υπηρεσίες που έλαβε η Εταιρεία. Από τις διαδικασίες που διενεργήσαμε προκύπτει ότι βάσει αντικειμένου το σύνολο, των υπηρεσιών φαίνεται να μην συνδέονται με την ανάπτυξη λογισμικού είτε άλλου άυλου παγίου. Συνεπώς, η συνολική δαπάνη για τις συγκεκριμένες υπηρεσίες για το 2015 η οποία ανήλθε σε €9χιλ. με το αναπόσβεστο υπόλοιπο 31.12.2018 να ανέρχεται σε €7χιλ., πρέπει να διαγραφούν με αντίστοιχη επιβάρυνση της Καθαρής Θέσης της Εταιρείας.

Ωφέλιμη ζωή άυλου και αποσβέσεις

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Εταιρείας, η ωφέλιμη ζωή του του πληροφοριακού συστήματος Customer Care είναι πέντε (5) έτη όπως και για τα υπόλοιπα λογισμικά που αναπτύσσει. Ο υπολογισμός των αποσβέσεων και για αυτό το άυλο πραγματοποιείται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο. Οι αποσβέσεις για του πληροφοριακού συστήματος Customer Care ξεκίνησαν την 13.10.2017, συνεπώς το αναπόσβεστο υπόλοιπο του άυλου κατά την 31.12.2018 ανήρχετο σε €290 χιλ. (αφού αφαιρέσουμε ποσό €7χιλ. που αφορά κεφαλαιοποιημένες δαπάνες που σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται ανωτέρω δεν φαίνεται να συνδέονται άμεσα με την ανάπτυξη του συγκεκριμένου άυλου).

Πίνακας 5.1.11.1.1 - MLS Easy - Ανάλυση κόστους κτήσης

Ειδικότητα (ποσά σε € χιλ)	Περιγραφή εργασιών	Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	Αμοιβές ΑΠΥ	Σύνολο Κόστους
Προγραμματιστής Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	21	222	243
Τεχνικός Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	103	-	103
Υπάλληλοι γραφείου	Ποιοτικός έλεγχος λογισμικού και εφαρμογών, Ανάπτυξη λογισμικού (αφορά junior προγραμματιστές)	3	-	3
Πωλητές	Ποιοτικός έλεγχος, beta testing εφαρμογών και συσκευών, Ανάπτυξη λογισμικού (αφορά junior προγραμματιστές), Ανάπτυξη περιεχομένου και ενημέρωση βάσης δεδομένων	93	-	93
Σύνολο ειδικοτήτων που κεφαλαιοποιήθηκαν		220	222	442

Πηγή: Ανάλυση Εταιρείας

Ο Πίνακας 5.1.11.1.1 περιλαμβάνει διάφορες ειδικότητες μισθωτών υπαλλήλων (τεχνικοί Η/Υ, προγραμματιστές Η/Υ κτλ.) οι οποίοι έχουν εργαστεί στο πλαίσιο των γενικών καθηκόντων τους αλλά και βάσει των αναγκών της Εταιρείας στην ανάπτυξη του λογισμικού. Η συνολική δαπάνη για το σύνολο των ειδικοτήτων ανήλθε σε **€442χιλ.** και πραγματοποιήθηκε στο σύνολο της το 2016.

Πίνακας 5.1.11.1.2 - MLS Easy - Ανάλυση δαπανών τρίτων

Προμηθευτής (ποσά σε € χιλ.)	Αξία δαπανών
LASERLOCK A.E.	820
CAVRAMO LTD	2
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	12
ICAP AE	4
Μερικό σύνολο κεφαλαιοποιηθέντων (Α)	838
CAVRAMO LTD	(2)
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	(12)
ICAP AE	(4)
Δαπάνες που δεν δύναται να κεφαλαιοποιηθούν (Β)	(18)
Σύνολο (Α+Β)	820

Πηγή: Ανάλυση Εταιρείας

Ο Πίνακας 5.1.11.1.2 περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν υπηρεσίες που έλαβε η Εταιρεία. Από τις διαδικασίες που διενεργήσαμε, εντοπίσαμε υπηρεσίες (π.χ. υπηρεσίες οικονομικού διευθυντή) οι οποίες βάσει αντικειμένου **φαίνεται να μην συνδέονται** με την ανάπτυξη λογισμικού είτε άλλου άυλου παγίου. Πρόκειται για τις υπηρεσίες από τους προμηθευτές Cavrano Ltd, Παπαδόπουλος Β. Κωνσταντίνος και ICAP AE. Συνεπώς, η συνολική δαπάνη για τις συγκεκριμένες υπηρεσίες για το 2016 η οποία ανήλθε σε €18χιλ. με το αναπόσβεστο υπόλοιπο 31.12.2018 να ανέρχεται σε €14χιλ., πρέπει να διαγραφούν με αντίστοιχη επιβάρυνση της Καθαρής Θέσης της Εταιρείας.

Ωφέλιμη ζωή άυλου και αποσβέσεις

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Εταιρείας, η ωφέλιμη ζωή MLS Easy είναι πέντε (5) έτη όπως και για τα υπόλοιπα λογισμικά που αναπτύσσει. Ο υπολογισμός των αποσβέσεων και για αυτό το άυλο πραγματοποιείται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο. Οι αποσβέσεις για το MLS Easy ξεκίνησαν την 13.10.2017, συνεπώς το αναπόσβεστο υπόλοιπο του άυλου κατά την 31.12.2018 ανήρχετο σε €956 χιλ. (αφού αφαιρέσουμε ποσό €14χιλ. που αφορά κεφαλαιοποιημένες δαπάνες που σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται ανωτέρω δεν φαίνεται να συνδέονται άμεσα με την ανάπτυξη του συγκεκριμένου άυλου).

συνεργατών του 2016 βάσει των ειδικοτήτων που απασχολήθηκαν στην ανάπτυξη του πληροφοριακού συστήματος αναφορών merchandisers,

Πίνακας 5.1.12.1.1 - Πληροφ. σύστημα αναφορών Πωλήσεων/Merchandisers - Ανάλυση κόστους κτήσης

Ειδικότητα (ποσά σε € χιλ.)	Περιγραφή εργασιών	Αμοιβές έμμοθου προσωπικού	Αμοιβές ΑΠΥ	Σύνολο Κόστους
Προγραμματιστής Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	30	222	252
Τεχνικός Η/Υ	Ανάπτυξη λογισμικού	73	-	73
Υπάλληλοι γραφείου	Ποιοτικός έλεγχος λογισμικού και εφαρμογών, Ανάπτυξη λογισμικού (αφορά junior προγραμματιστές)	33	-	33
Πωλητές	Ποιοτικός έλεγχος, beta testing εφαρμογών και συσκευών, Ανάπτυξη λογισμικού (αφορά junior προγραμματιστές), Ανάπτυξη περιεχομένου και ενημέρωση βάσης δεδομένων	122	-	122
Σύνολο ειδικοτήτων που κεφαλαιοποιήθηκαν		257	222	479

Πηγή: Ανάλυση Εταιρείας

Ο Πίνακας 5.1.12.1.1 περιλαμβάνει διάφορες ειδικότητες μισθωτών υπαλλήλων (τεχνικοί Η/Υ, προγραμματιστές Η/Υ κτλ.) οι οποίοι έχουν εργαστεί στο πλαίσιο των γενικών καθηκόντων τους αλλά και βάσει των αναγκών της Εταιρείας στην ανάπτυξη του λογισμικού. Η συνολική δαπάνη για το σύνολο των ειδικοτήτων ανήλθε σε **€479χιλ.** και πραγματοποιήθηκε στο σύνολο της το 2016.

Πίνακας 5.1.12.1.2 - Πληροφοριακό σύστημα αναφορών Πωλήσεων/Merchandisers - Ανάλυση δαπανών τρίτων

Προμηθευτής (ποσά σε € χιλ.)	Αξία δαπανών
ENGINEERS FOR BUSINESS IKE	19
ICAP AE	0,4
ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ ΧΑΡΙΤΙΔΗΣ IKE	4
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	4
Μερικό σύνολο κεφαλαιοποιηθέντων (Α)	27
ICAP AE	(0,4)
ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ ΧΑΡΙΤΙΔΗΣ IKE	(4)
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	(4)
Δαπάνες που δεν δύναται να κεφαλαιοποιηθούν (Β)	(8)
Σύνολο (Α+Β)	19

Πηγή: Ανάλυση Εταιρείας

Ο Πίνακας 5.1.12.1.2 περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν υπηρεσίες που έλαβε η Εταιρεία. Από τις διαδικασίες που διενεργήσαμε, εντοπίσαμε υπηρεσίες (π.χ. υπηρεσίες οικονομικού διευθυντή) οι οποίες βάσει αντικειμένου **φαίνεται να μην συνδέονται** με την ανάπτυξη λογισμικού είτε άλλου άυλου παγίου. Συγκεκριμένα, από τις δαπάνες του ανωτέρω Πίνακα 5.1.12.1.2, εκτιμούμε ότι μόνο η δαπάνη που αφορά σε υπηρεσίες τεχνικής και IT φύσης από την Engineers for Business IKE σχετίζεται με το εν λόγω λογισμικό. Συνεπώς, μέρος της συνολικής δαπάνης που αφορά τους υπόλοιπους τρεις προμηθευτές, που ανέρχεται σε €8χιλ. με αναπόσβεστο υπόλοιπο 31.12.2018 να ανέρχεται σε €6χιλ., πρέπει να διαγραφεί με αντίστοιχη επιβάρυνση της Καθαρής Θέσης της Εταιρείας.

Ωφέλιμη ζωή άυλου και αποσβέσεις

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Εταιρείας, η ωφέλιμη ζωή του πληροφοριακού συστήματος αναφορών merchandisers, είναι πέντε (5) έτη όπως και για τα υπόλοιπα λογισμικά που αναπτύσσει. Ο υπολογισμός των αποσβέσεων και για αυτό το άυλο πραγματοποιείται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο. Οι αποσβέσεις για το πληροφοριακό σύστημα αναφορών merchandisers, ξεκίνησαν την 13.10.2017, συνεπώς το αναπόσβεστο υπόλοιπο του άυλου κατά την 31.12.2018 ανήρχετο σε €378 χιλ. (αφού

Ωφέλιμη ζωή αύλου και αποσβέσεις

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Εταιρείας, η ωφέλιμη ζωή του αύλου MLS Destinator είναι πέντε (5) έτη όπως και για τα υπόλοιπα λογισμικά που αναπτύσσει. Ο υπολογισμός των αποσβέσεων και για αυτό το άυλο πραγματοποιείται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο.

Οι αποσβέσεις για το MLS Destinator ξεκίνησαν την 1.1.2017, συνεπώς το αναπόσβεστο υπόλοιπο του αύλου κατά την 31.12.2018 ανήρχετο σε €1.865 χιλ.

5.1.14. Ανάπτυξη προϊόντων εκπαιδευτικού λογισμικού σε διαδραστικούς πίνακες

Περιγραφή αύλου

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, το συγκεκριμένο άυλο περιουσιακό στοιχείο αφορά την ανάπτυξη τρισδιάστατων ολοκληρωμένων προϊόντων εκπαιδευτικού λογισμικού για χρήση σε διαδραστικούς πίνακες. Η ανάπτυξη των προϊόντων ολοκληρώθηκε στις 27.12.2016.

Αρχική αναγνώριση αύλου

Αντιλαμβανόμαστε, δίχως να εκφέρουμε άποψη για την φύση των δαπανών που κεφαλαιοποιήθηκαν, πως το άυλο για την ανάπτυξη των τρισδιάστατων ολοκληρωμένων προϊόντων εκπαιδευτικού λογισμικού πληροί τα κριτήρια αρχικής αναγνώρισης που θέτει η παράγραφος 57 του ΔΛΠ 38, καθώς:

- έχει ήδη ολοκληρωθεί διατίθεται στην αγορά (συνεπώς πληρούνται τα κριτήρια α, β, γ, ε που θέτει το πρότυπο),
- οι δαπάνες που έχουν αποδοθεί στο συγκεκριμένο άυλο περιλαμβάνουν μισθοδοσίες υπαλλήλων, αμοιβές εξωτερικών συνεργατών και αμοιβές τρίτων που έχουν ασχοληθεί με την ανάπτυξη του αύλου. Οι δαπάνες μισθοδοσίας των υπαλλήλων της MLS και οι αμοιβές των εξωτερικών συνεργατών, έχουν επιμετρηθεί από την Εταιρεία με την μέθοδο του απλοποιημένου κόστους, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, ενώ οι δαπάνες τρίτων έχουν επιμετρηθεί βάσει των αντίστοιχων παραστατικών (συνεπώς πληρείται το κριτήριο στ που θέτει το πρότυπο), και
- σύμφωνα με την Εταιρεία το συγκεκριμένο άυλο δημιουργεί μελλοντικά οικονομικά οφέλη για την Εταιρεία, καθώς η Εταιρεία συμμετέχει σε διαγωνισμούς του Δημοσίου για παροχή του εξοπλισμού στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (συνεπώς πληρείται το κριτήριο δ που θέτει το πρότυπο). Το άυλο ανάπτυξης τρισδιάστατων ολοκληρωμένων προϊόντων εκπαιδευτικού λογισμικού για χρήση σε διαδραστικούς πίνακες παράγει διακριτά έσοδα και χρηματικές ροές, παρόλα αυτά η αποτίμηση του αύλου πραγματοποιείται ως μέρος των αύλων της Εταιρείας και εν συνεχεία θα επιμεριστεί.

Αρχική επιμέτρηση αύλου

Στο Πίνακα 5.1.14.1. παραθέτουμε συνοπτική ανάλυση των δαπανών που κεφαλαιοποιήθηκαν στο πλαίσιο της ανάπτυξης τρισδιάστατων ολοκληρωμένων προϊόντων εκπαιδευτικού λογισμικού για χρήση σε διαδραστικούς πίνακες.

Πίνακας 5.1.14.1 Ανάπτυξη προϊόντων εκπαιδ. λογισμικού σε διαδραστικούς πίνακες - Κόστος κτήσης, Αποσβέσεις, Αναπόσβεστη Αξία								
Περιγραφή (ποσά σε € χιλ.)	Κόστος Κτήσης 1.1.2018	Προσθήκες 2018	Κόστος Κτήσης 31.12.2018	Συσσωρ. Αποσβέσεις 1.1.2018	Αναπόσβεστη Αξία 1.1.2018	Αποσβέσεις 2018	Συσσωρ. Αποσβέσεις 31.12.2018	Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2018

Ανάπτυξη προϊόντων εκπαιδ. λογισμικού σε διαδραστικούς πίνακες (ΕΡΓΟ 7409)

608

-

608

(122)

486

(122)

(243)

365

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Η Εταιρεία παρακολουθεί σε εξωλογιστικό αρχείο το σύνολο του μισθοδοτικού κόστους ανά εργαζόμενο καθώς και τις δαπάνες από εξωτερικούς συνεργάτες και τρίτους. Το μισθοδοτικό κόστος επιμερίζεται στα άυλα της Εταιρείας ανάλογα με τη συμμετοχή των εργαζομένων στο εκάστοτε έργο, σύμφωνα με τη μέθοδο του απλοποιημένου κόστους (pro rata) όπως αναφέρθηκε στη προηγούμενη ενότητα.

θα περιλαμβάνει πληρωμές και με άλλες μορφές εκτός μετρητών, με εφάπαξ καταβολή ή με δόσεις. Εάν είχαμε συμπεριλάβει την όποια πιθανή μείωση του κόστους ή αντίστοιχη αύξηση των εσόδων που θα συνεπαγόταν η προσφορά τέτοιων στοιχείων, τότε τα αποτελέσματα της παρούσας Έκθεσης θα ήταν κατά πάσα πιθανότητα διαφορετικά.

- Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η «πραγματική τιμή» στην οποία μια συναλλαγή θα μπορούσε να ολοκληρωθεί, θα μπορούσε να είναι διαφορετική από την αξία που εκτιμήθηκε, για λόγους όπως τα κίνητρα των συναλλασσόμενων μερών, η ικανότητά τους στις διαπραγματεύσεις, η μορφή της συναλλαγής ή και για λόγους που αφορούν αποκλειστικά στη συγκεκριμένη συναλλαγή.
- Η παρούσα Έκθεση βασίστηκε στην παραδοχή ότι η Εταιρεία θα «διατηρηθεί εν λειτουργία» (going-concern). Αυτή η παραδοχή θεωρεί ότι:
 - η Διοίκηση θα εφαρμόσει μόνο εκείνες τις λειτουργικές και χρηματοοικονομικές στρατηγικές οι οποίες θα μεγιστοποιήσουν την αξία της, και
 - δεν υπάρχει αβεβαιότητα για μελλοντικά γεγονότα (όπως π.χ. συνεχείς λειτουργικές ζημιές και ιδιαίτερα αδύναμη χρηματοοικονομική διάρθρωση, ουσιώδης αλλαγή νομικού πλαισίου που αφορά τη διαχείριση πνευματικών δικαιωμάτων, κλπ.), τα οποία θα μπορούσαν να αμφισβητήσουν την βασική παραδοχή ότι η Εταιρεία θα συνεχίσει κανονικά την λειτουργία της (going-concern).

Επίσης, υιοθετήθηκε η παραδοχή ότι η Εταιρεία θα συνεχίσει να λειτουργεί «στον τομέα που δραστηριοποιείται και σήμερα, ως ανεξάρτητη εταιρεία» (as is, stand-alone basis). Ως αποτελέσματα της παραδοχής αυτής, καμία από τις πιθανές ενέργειες (π.χ. συγχώνευση με άλλες εταιρίες, αλλαγή τομέα δραστηριότητας κλπ.) στις οποίες θα μπορούσε να προβεί η Διοίκηση της Εταιρείας και οι οποίες πιθανόν να μετέβαλλαν σε σημαντικό βαθμό το είδος των δραστηριοτήτων της δεν έχουν ληφθεί υπόψη.

5.2.3. Μεθοδολογία Αποτίμησης Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων

Στη βιβλιογραφία και στην κοινή πρακτική αποτιμήσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων χρησιμοποιείται ένας σημαντικός αριθμός προσεγγίσεων και συγκεκριμένων μεθόδων αποτίμησης. Γενικά όμως, οι μέθοδοι αποτίμησης άυλων στοιχείων μπορούν να χωριστούν σε 3 κατηγορίες/προσεγγίσεις. Οι επαγγελματίες αποτιμητές χρησιμοποιούν συνήθως μια ή και περισσότερες από αυτές τις μεθόδους για να προσδιορίσουν την αξία ενός άυλου στοιχείου ανάλογα και με την καταλληλότητα της κάθε μεθόδου σε σχέση με τα δεδομένα της κάθε αποτίμησης. Εξυπακούεται ότι ο σκοπός της εφαρμογής περισσότερων της μιας μεθόδων, τα αποτελέσματα των οποίων συχνά μπορεί να παρουσιάζουν σημαντική απόκλιση μεταξύ τους, είναι η καλύτερη υποστήριξη των συμπερασμάτων της αποτίμησης.

Μολονότι οι ονομασίες συχνά ποικίλουν, οι γενικές ονομασίες για αυτές τις 3 διεθνώς αποδεκτές προσεγγίσεις αποτίμησης άυλων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, ενώ δίπλα από κάθε προσέγγιση παρουσιάζονται και πιο συγκεκριμένες μέθοδοι αποτιμήσεων.

Πίνακας 5.2.3.1 - Ενδεικτικές Μέθοδοι Αποτίμησης

Προσέγγιση	Ενδεικτικές Μέθοδοι Αποτίμησης
Προσέγγιση της Αγοράς (Market Approach)	Συγκρίσιμων Συναλλαγών (Comparable Transactions Method)
Προσέγγιση των Εσόδων (Income Approach)	Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Επιπλέον ή άμεσες ταμειακές ροές / Incremental or Direct Cash Flows Method)
	Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών από Νέα Δραστηριότητα (Greenfield Method)
	Απαλλαγή από την Πληρωμή Δικαιωμάτων (Relief from Royalty Method)
Προσέγγιση Κόστους (Cost Approach)	Υπερβαλλόντων Κερδών (Excess Earnings Method)
	Κόστους Αναπαραγωγής (Reproduction Method)
	Κόστους Αντικατάστασης (Replacement Cost Method)

Η παραπάνω μέθοδος μπορεί να οδηγήσει σε επισφαλή συμπεράσματα, στο βαθμό που παρελθόντα έξοδα ενδεχομένως να μην αντικατοπτρίζουν πλήρως την παρούσα αξία ενός άυλου στοιχείου, καθώς η αξία αυτού, μπορεί να εξαρτάται κυρίως από τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά, το βαθμό αποδοχής του από την αγορά καθώς και από τις προοπτικές κερδοφορίας που μπορεί να προκύψουν από την εκμετάλλευσή του στο μέλλον.

Σημειώνεται ότι, η προσέγγιση κόστους είναι στατική και δεν αντικατοπτρίζει τη δυναμική διάσταση και τις προσδοκίες που μπορεί να δημιουργήσει η κατοχή ή χρήση ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου για την πραγματοποίηση εσόδων και κερδών. Επίσης, η μέθοδος αυτή δεν λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως η μεταβολή της ζήτησης για ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο, τεχνολογικές μεταβολές και άλλες παραμέτρους που μπορεί να μεταβάλλουν σημαντικά την αξία ενός άυλου στοιχείου. Ως εκ τούτου, δεν κρίθηκε κατάλληλη για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των άυλων περιουσιακών στοιχείων της MLS.

Μέθοδοι Αποτίμησης που Βασίζονται στα Προσδοκώμενα Έσοδα / Κέρδη (Income Approach)

Οι μέθοδοι της κατηγορίας αυτής βασίζονται στην παραδοχή ότι η αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου προκύπτει ως η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, εσόδων, ή της εξοικονόμησης κόστους που οφείλεται στην κατοχή του συγκεκριμένου άυλου στοιχείου.

Ακολούθως περιγράφονται συνοπτικά οι βασικές μέθοδοι που εφαρμόζονται για την αποτίμηση άυλων περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με την προσέγγιση των Προσδοκώμενων Εσόδων – Κερδών.

α. Μέθοδος Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών (Discounted Cash Flow Method)

Η μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών βασίζεται στην παραδοχή ότι η αξία άυλων στοιχείων, προκύπτει από την προεξόφληση του μελλοντικού εισοδήματος των ιδιοκτητών-μετόχων ή δικαιούχων των άυλων στοιχείων. Η μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών προϋποθέτει την ανάλυση διαφόρων παραγόντων με κυριότερες τις εξής: ανάλυση εσόδων και των αντίστοιχων εξόδων, ανάλυση κεφαλαιουχικών επενδύσεων (εάν απαιτούνται) και ανάλυση υπολειμματικής αξίας. Με βάση τα αποτελέσματα των παραπάνω αναλύσεων, γίνεται μια πρόβλεψη των ταμειακών ροών που θα προκύψουν από τη χρήση του άυλου στοιχείου για ένα εύλογο χρονικό διάστημα. Οι ταμειακές ροές προεξοφλούνται με το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο και προσδιορίζεται η παρούσα αξία τους.

β. Μέθοδος των Επυπλέον Ταμειακών Ροών (Incremental Cash Flow Method)

- ❖ Σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο, ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο αποτιμάται συγκρίνοντας:
 - i. τις μελλοντικές αναμενόμενες ταμειακές ροές από την εταιρεία συμπεριλαμβάνοντας αυτό το άυλο περιουσιακό στοιχείο (with),
 - ii. με τις αντίστοιχες ταμειακές ροές μίας θεωρητικής εταιρείας που δεν θα είχε στην κατοχή της το συγκεκριμένο άυλο στοιχείο (without).
- ❖ Οι διαφορές μεταξύ των ταμειακών ροών των δύο εταιριών αντιπροσωπεύουν τις οριακές ταμειακές ροές που οφείλονται στο συγκεκριμένο άυλο περιουσιακό στοιχείο. Η ενδεικτική αξία του άυλου περιουσιακού στοιχείου προκύπτει από την προεξόφληση αυτών των ταμειακών ροών.

γ. Μέθοδος Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών από Νέα Δραστηριότητα (Greenfield Method)

- ❖ Αυτή η μέθοδος βασίζεται στα προβλεπόμενα οικονομικά αποτελέσματα ενός πραγματικού, αλλά αναξιοποίητου περιουσιακού στοιχείου (π.χ. μιας άδειας, ενός συμβολαίου ή μίας σύμβασης), βάσει ορισμένων υποθέσεων. Πιο

5.2.4. Μέθοδος Υπερβαλλόντων Κερδών (MEEM)

Για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των Υπό Αποτίμηση Αύλων, όπως αναφέρθηκε και στην **ενότητα 5.2.3**, χρησιμοποιήθηκε η Μέθοδος των Υπερβαλλόντων Κερδών (Excess Earnings Method). Τα κυριότερα βήματα εφαρμογής της μεθοδολογίας αυτής παρουσιάζονται στο πιο κάτω διάγραμμα.

Αναλυτικότερα, τα βήματα που ακολουθήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας παρουσιάζονται πιο κάτω:

Βήμα 1ο: Προϋπολογίζονται τα έσοδα που θα προκύπταν για την Εταιρεία από τις μελλοντικές πωλήσεις για το σύνολο των προϊόντων στα οποία θα ενσωματώνονταν λογισμικό ή/και σχέδια που περιλαμβάνονται στα Υπό Αποτίμηση Άυλα, για τη χρονική περίοδο 1.1.2019 – 31.12.2025, λαμβάνοντας υπόψη και την πεπερασμένη διάρκεια ζωής τους λόγω οικονομικής και τεχνολογικής απαξίωσης.

Βήμα 2ο: Προϋπολογίζονται τα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων & Συνολικών Αποσβέσεων (EBITDA) που θα προκύπταν για την Εταιρεία από τις πωλήσεις των προϊόντων, στα οποία θα ενσωματώνονταν λογισμικό ή/και σχέδια που περιλαμβάνονται στα Υπό Αποτίμηση Άυλα, για τη χρονική περίοδο 1.1.2019 – 31.12.2025, εφαρμόζοντας κατάλληλο περιθώριο EBITDA στα έσοδα του βήματος 2.

Βήμα 3ο: Εντοπίζονται τα «Συνεισφέροντα Περιουσιακά Στοιχεία» («Contributory Assets»), ήτοι τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού που υποστηρίζουν τα Υπό Αποτίμηση Άυλα στη πραγματοποίηση εσόδων (π.χ. ενσώματα πάγια, κεφάλαιο κίνησης, λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία, εργατικό δυναμικό, κλπ.), και επί αυτών εφαρμόζονται «Κεφαλαιακές Χρεώσεις» («Contributory Asset Charges») για τη χρονική περίοδο 1.1.2019 – 31.12.2025, ώστε να απομονωθεί το υπερβάλλον κέρδος που σχετίζεται αποκλειστικά με την ενσωμάτωση στα πωληθέντα προϊόντα λογισμικών ή/και σχεδίων που περιλαμβάνονται στα Υπό Αποτίμηση Άυλα.

την Ημερομηνία Αποτίμησης (31.12.2018), ενώ για τις προβλέψεις που αφορούσαν την περίοδο 1.1.2024 – 31.12.2025 υποθετήθηκε η παραδοχή ότι αυτές θα εξελίσσονταν βάσει του ρυθμού αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος στην Ελλάδα, σύμφωνα με την διαθέσιμη πληροφόρηση από στοιχεία του Economist Intelligence Unit κατά την Ημερομηνία Αποτίμησης.

- **Σενάριο Γ:** Το σενάριο αυτό βασίζεται σε προβλέψεις πωλήσεων για το σύνολο της Εταιρείας, οι οποίες, λαμβάνοντας υπόψη και τις προβλέψεις των Σεναρίων Α και Β, εκτιμήθηκαν από τη Deloitte με βάση τις ιστορικές πωλήσεις του 2018, όπως αυτές προκύπτουν από τις ελεγμένες και δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, και θεωρώντας εύλογο ρυθμό αύξησης των πωλήσεων τον ρυθμό αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος στην Ελλάδα, σύμφωνα με την διαθέσιμη πληροφόρηση από στοιχεία του Economist Intelligence Unit κατά την Ημερομηνία Αποτίμησης, για την περίοδο 1.1.2019 – 31.12.2025. Από το σύνολο των προβλεπόμενων εσόδων της Εταιρείας, τα έσοδα που σχετίζονται με τα Υπό Αποτίμηση Άυλα επιμερίστηκαν κατά την ίδια αναλογία η οποία προκύπτει από τα στοιχεία του Σεναρίου Β.

Σημειώνεται ότι, και για τα 3 σενάρια, έχει θεωρηθεί ως μέγιστη διάρκεια πλήρους (100%) συνεισφοράς των Υπό Αποτίμηση Αύλων στις προβλεπόμενες πωλήσεις σχετικών προϊόντων της Εταιρείας τα 5 έτη (1.1.2019 – 31.12.2023), ενώ για τα επόμενα 2 έτη (1.1.2024 -31.12.2025), έχει θεωρηθεί σταδιακή κατάργηση και αντικατάσταση των Υπό Αποτίμηση Αύλων λόγω τεχνολογικής απαξίωσης («phase-out»), με πλήρη απομείωση της συνεισφοράς τους (σε 0%) στις 31.12.2025.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται οι προβλέψεις των εσόδων που σχετίζονται με τα Υπό Αποτίμηση Άυλα ανά σενάριο που εξετάστηκε, για την αναλυτική περίοδο προβλέψεων (2019-2025). Επιπλέον, παρουσιάζεται και το ποσοστό των εσόδων αυτών σε σχέση με τα συνολικά έσοδα της Εταιρείας.

Δεδομένου ότι α) έσοδα τα οποία αφορούν το κάθε ένα από τα Υπό Αποτίμηση Άυλα έχουν σημαντικό βαθμό αλληλοεπικάλυψης μεταξύ τους, και β) η μέθοδος αποτίμησης η οποία χρησιμοποιήθηκε δεν επιτρέπει την διακριτή αποτίμηση δύο ή περισσότερων άυλων περιουσιακών στοιχείων τα οποία υποστηρίζουν την πραγματοποίηση του ίδιου εσόδου, τα έσοδα που αφορούν τα Υπό Αποτίμηση Άυλα εξετάστηκαν σε συνολική βάση ώστε να εξαλειφθούν οι μεταξύ τους αλληλοεπικαλύψεις και, ως εκ τούτου, η αποτίμηση των Υπό Αποτίμηση Άυλων πραγματοποιήθηκε σε συνολική βάση.

Σημειώνεται ότι, μετά την αποτίμηση των Υπό Αποτίμηση Αύλων ως σύνολο, πραγματοποιήθηκε ενδεικτικά αναλογικός επιμερισμός της εκτιμηθείσας συνολικής εύλογης αξίας τους, σε κάθε ένα εκ των Υπό Αποτίμηση Αύλων, όπως παρουσιάζεται στην **Ενότητα 5.2.6.11**, με βάση την αναπόσβεστη λογιστική αξία του κάθε άυλου, όπως αυτή προκύπτει από τις Αναπροσαρμοσμένες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας κατά την Ημερομηνία Αποτίμησης.

Πίνακας 5.2.5.1.1 - Προβλέψεις Εσόδων – Σενάριο Α

(Ποσά σε € χιλ.)	Οικονομικό Έτος						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Έσοδα σχετιζόμενα με τα Υπό Αποτίμηση Άυλα	12.109	6.530	9.824	13.656	19.758	18.482	13.219
Ετήσια Μεταβολή (%)	-35,9%	-46,1%	50,4%	39,0%	44,7%	-6,5%	-28,5%
% επί των συνολικών εσόδων της Εταιρείας	95,9%	92,5%	89,0%	88,4%	89,9%	77,0%	50,3%
Συνολικά Έσοδα Εταιρείας	12.630	7.061	11.039	15.445	21.984	23.989	26.300
Ετήσια Μεταβολή (%)	-39,7%	-44,1%	56,3%	39,9%	42,3%	9,1%	9,6%

5.2.5.2. Κέρδη προ Φόρων, Τόκων & Συνολικών Αποσβέσεων (EBITDA)

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται ο υπολογισμός του Κέρδους προ Φόρων, Τόκων & Συνολικών Αποσβέσεων (EBITDA) που σχετίζεται με τα Υπό Αποτίμηση Άυλα για την αναλυτική περίοδο προβλέψεων (2019-2025).

Σημειώνεται ότι, το περιθώριο Κερδών προ Φόρων, Τόκων & Συνολικών Αποσβέσεων θεωρήθηκε ότι κατά το 2019 θα παραμείνει στα επίπεδα του ιστορικού περιθωρίου EBITDA για το σύνολο της Εταιρείας για τη λογιστική χρήση 2018 (25,2%), όπως υπολογίστηκε βάσει των Αναπροσαρμοσμένων Οικονομικών Καταστάσεων της Εταιρείας, ενώ, από το 2020 έως το 2025 θεωρήθηκε, βάσει ενδείξεων της Εταιρείας κατά την Ημερομηνία Αποτίμησης, ότι θα αυξηθεί σταδιακά σε 30%. Συγκεκριμένα, βάσει δηλώσεων της Εταιρείας, η αναμενόμενη αύξηση αυτή στηριζόταν στις εξής ενδείξεις:

α) Έχοντας ολοκληρώσει την πλατφόρμα MAIC κατά τον Δεκέμβριο του 2018 (η οποία στηρίχθηκε στην ανάπτυξη τεχνολογιών αιχμής όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η αναγνώριση και σύνθεση φωνής, η επεξεργασία φυσικής γλώσσας και η υπολογιστική γλωσσολογία), η Εταιρεία ήταν πλέον σε θέση να διαφοροποιήσει την σύνθεση του μείγματος πωλήσεών της, με έμφαση στο λογισμικό (software) έναντι του hardware, με αποτέλεσμα υψηλότερα ποσοστά κερδοφορίας, καθώς επίσης σχεδίαζε και την περαιτέρω εκμετάλλευση της πλατφόρμας MAIC μέσω στρατηγικών συμφωνιών με πελάτες στο εξωτερικό, αναπτύσσοντάς την και σε ξένες γλώσσες, λατινογενείς και μη.

β) Η Εταιρεία επίσης σχεδίαζε ταυτόχρονα με την πώληση της πλατφόρμας MAIC σε πελάτες στο εξωτερικό μέσω στρατηγικών συμφωνιών, να προχωρήσει σε πώληση συσκευών στις οποίες θα ήταν ενσωματωμένη η ψηφιακή βοηθός MAIC (MAIC Assistant) μέσω συμφωνιών είσπραξης δικαιωμάτων χρήσης (royalties), οι οποίες θα αύξαναν περαιτέρω τα ποσοστά κερδοφορίας της.

γ) Η Εταιρεία ήδη από το 2017 συμμετείχε σε αναπτυξιακά και ερευνητικά προγράμματα χρηματοδότησης (με την υποβολή συνολικά 7 προτάσεων στον Α' Κύκλο της Δράσης «ΕΡΕΥΝΩ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ» από τις οποίες εγκρίθηκαν 4, με συνολική χρηματοδότηση για την MLS ποσού €0,7εκ.α.). Καθώς η πλατφόρμα της MAIC βασίζεται σε μια σειρά από τεχνολογίες αιχμής και μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ένα εξαιρετικά μεγάλο πεδίο εφαρμογών, με την έναρξη αντίστοιχων νέων εγχώριων και ευρωπαϊκών προγραμμάτων, η Εταιρεία στόχευε στην ακόμη μεγαλύτερη συμμετοχή της σε αυτά, η οποία θα είχε μια επιπρόσθετη θετική επίπτωση στα περιθώρια κερδοφορίας της.

δ) Στον τομέα του hardware, με την ενσωμάτωση της ψηφιακής βοηθού MAIC (MAIC Assistant) σε smart displays (κατηγορία hardware στην οποία η Εταιρεία ήταν αποκλειστικός προμηθευτής στην ελληνική αγορά, αλλά και στις υπόλοιπες αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται), καθώς και με την επιδιωκόμενη είσοδό της στην αγορά wearables (π.χ. «έξυπνα» ρολόγια), προϊόντα τα οποία αναμενόταν να παρουσιάσουν σημαντική ζήτηση ως τεχνολογίες αιχμής και τα οποία παρουσιάζουν σημαντικά αυξημένα περιθώρια κερδοφορίας έναντι των έως τότε πωλήσεων hardware της Εταιρείας, οι οποίες βασιζόνταν κυρίως σε πωλήσεις smartphone και tablet, η Εταιρεία ανέμενε ακόμα μεγαλύτερη βελτίωση στα περιθώρια κερδοφορίας της.»

Πίνακας 5.2.5.2.1 - Υπολογισμός Κέρδους προ Φόρων, Τόκων & Συνολικών Αποσβέσεων (EBITDA)

(Ποσά σε € χιλ.)	Οικονομικό Έτος						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Σύνολο Εσόδων σχετιζόμενα με τα Υπό Αποτίμηση Άυλα	21.095	21.700	22.337	23.002	23.705	20.754	13.832
Περιθώριο EBITDA (σταθερό % επί των πωλήσεων)	25,2%	26,0%	26,8%	27,6%	28,4%	29,2%	30,0%
Σύνολο EBITDA Υπό Αποτίμηση Αύλων	5.322	5.647	5.990	6.352	6.734	6.061	4.149

Economist Intelligence Unit κατά την Ημερομηνία Αποτίμησης. Το επιτόκιο προεξόφλησης θεωρήθηκε ίσο με το εκτιμώμενο επιτόκιο προεξόφλησης των Υπό Αποτίμηση Αύλων, όπως παρουσιάζεται στην **Ενότητα 5.2.6.7**.

Πίνακας 5.2.5.3.2 - Προβλέψεις Συνολικών Πωλήσεων Εταιρείας

(Ποσά σε € χιλ.)	Οικονομικό Έτος						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Πωλήσεις	21.444	21.967	22.576	23.223	23.920	24.637	25.376

Με βάση τις επεξηγήσεις και τις παραδοχές που υιοθετήθηκαν, και τους προσδιοριστικούς παράγοντες που προαναφέρθηκαν στην **Ενότητα 4.3**, η κεντρική εύλογη αξία της εμπορικής επωνυμίας της Εταιρείας σύμφωνα με τη Μέθοδο Απαλλαγής Δικαιωμάτων Χρήσης εκτιμήθηκε σε € 2.604 χιλ.

Συγκεντρωμένο Εργατικό Δυναμικό (Assembled Workforce)

Το Συγκεντρωμένο Εργατικό Δυναμικό δεν αναγνωρίζεται ως άυλο πάγιο περιουσιακό στοιχείο ξεχωριστά από την υπεράξια σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ. Η εκτίμηση του όμως, όπως αναφέρθηκε, απαιτείται για τον υπολογισμό της αντίστοιχης κεφαλαιακής χρέωσης στα πλαίσια της εφαρμογής της Μεθόδου των Υπερβαλλόντων Κερδών.

Σύμφωνα με συνήθη πρακτική αποτιμήσεων, η αξία του θεωρήθηκε περίπου ίση με το 25% του κόστους μισθοδοσίας της Εταιρείας για το 2018 (ήτοι, το τελευταίο ιστορικό έτος κατά την Ημερομηνία Αποτίμησης). Η αξία αυτή σύμφωνα με την Προσέγγιση Κόστους αντικατοπτρίζει το κόστος οργάνωσης και εκπαίδευσης του εργατικού δυναμικού της Εταιρείας (ήτοι κόστη προσλήψεων, επιλογής προσωπικού, εκπαίδευσης, κλπ.), τα οποία θα ήταν αναγκαία σε περίπτωση αντικατάστασης του εργατικού δυναμικού της Εταιρείας με ένα αντίστοιχης εκπαίδευσης και ικανοτήτων.

5.2.5.4. Αναπροσαρμοσμένα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων & Συνολικών Αποσβέσεων (Adjusted EBITDA)

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται ο υπολογισμός του αναπροσαρμοσμένου Κέρδους προ Φόρων, Τόκων & Συνολικών Αποσβέσεων (Adjusted EBITDA) για την αναλυτική περίοδο προβλέψεων (2019-2025), ο οποίος προκύπτει από την αφαίρεση από το EBITDA, όπως υπολογίστηκε στην **Ενότητα 5.2.6.2**, των κεφαλαιακών χρεώσεων για τα συνεισφέροντα περιουσιακά στοιχεία, όπως υπολογίστηκαν στην **Ενότητα 5.2.6.3**.

Πίνακας 5.2.5.4.1 - Υπολογισμός Αναπροσαρμοσμένου EBITDA

(Ποσά σε € χιλ.)	Οικονομικό Έτος						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
EBITDA Υπό Αποτίμηση Αύλων	5.322	5.647	5.990	6.352	6.734	6.061	4.149
Κεφαλαιακές Χρεώσεις επί των Συνεισφέροντων Περιουσιακών Στοιχείων («Contributory Asset Charges»)	1.141	1.174	1.208	1.244	1.282	1.123	748
Αναπροσαρμοσμένο EBITDA	4.180	4.473	4.782	5.107	5.452	4.938	3.401

5.2.5.5. Αναπροσαρμοσμένα Κέρδη προ Φόρων & Τόκων (Adjusted EBIT)

Το σύνολο των αποσβέσεων των Συνεισφέροντων Περιουσιακών Στοιχείων που σχετίζονται αποκλειστικά με τα Υπό Αποτίμηση Άυλα, για τη λογιστική χρήση 2018, μετά των προσαρμογών που παρουσιάζονται στην ενότητα 5.1, υπολογίστηκε σε 4,2% επί των πωλήσεων και, για τους σκοπούς της άσκησης αποτίμησης, υιοθετήθηκε η παραδοχή ότι παραμένουν σταθερές ως ποσοστό επί των πωλήσεων για το σύνολο της αναλυτικής περιόδου προβλέψεων (2019-2025).

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται ο υπολογισμός του αναπροσαρμοσμένου Κέρδους προ Φόρων & Τόκων (Adjusted EBIT) για την αναλυτική περίοδο προβλέψεων (2019-2025), όπως προκύπτει από την αφαίρεση από το Αναπροσαρμοσμένο EBITDA, των αναλογούντων αποσβέσεων των Συνεισφέροντων Περιουσιακών Στοιχείων.

$$Re = Rf + \beta * (Rm - Rf) + Rsc$$

όπου:

- **Rf:** Επιτόκιο μηδενικού κινδύνου (risk-free rate). Για τον προσδιορισμό του χρησιμοποιήθηκε η έκδοση Ομολόγων Σταθερού Επιτοκίου του Ελληνικού Δημοσίου 10ετούς διάρκειας (Πηγή: S&P Capital IQ, 31.12.2018), τα οποία συνεπάγονται την ύπαρξη προσαύξησης λόγω κινδύνου που σχετίζεται με τη χώρα και την οικονομία στην οποία δραστηριοποιείται η Εταιρεία (country risk premium), η απόδοση των οποίων ανέρχονταν σε 5,0%.
- **«Beta» (β):** είναι ο συντελεστής βήτα της Εταιρείας, ο οποίος εκφράζει τη συσχέτιση της MLS, σε σχέση με τη μεταβολή του συνόλου της κεφαλαιαγοράς. Ο συντελεστής βήτα ελήφθη ίσος με 1,12.
- **Rsc:** αντιπροσωπεύει το μη-συστηματικό κίνδυνο, ο οποίος αντικατοπτρίζεται στην προσαύξηση μικρής κεφαλαιοποίησης (Small-cap Premium) λόγω του σχετικά μικρού μεγέθους της Εταιρείας. Η προσαύξηση μικρής κεφαλαιοποίησης, με βάση τη διεθνή πρακτική αποτιμήσεων και ιστορικά στοιχεία, ελήφθη ίση με 3,7% [Πηγή: Duff & Phelps 2017 Valuation Handbook].

Βάσει των ανωτέρω παραμέτρων, το μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC) υπολογίζεται ως εξής:

Κόστος Ιδίων Κεφαλαίων	
Απόδοση Επένδυσης Μηδενικού Κινδύνου (Rf)	5,0%
Πριμ Απόδοσης Αγοράς (Rm - Rf)	6,0%
Συντελεστής βήτα (β)	1,12
Προσαύξηση Μικρής Κεφαλαιοποίησης (Rsc)	3,7%
Κόστος Ιδίων Κεφαλαίων (Re)	15,3%

Κόστος Δανειακών Κεφαλαίων	
Κόστος Δανεισμού (πριν από Φόρους)	4,3%
Φορολογικός Συντελεστής	25,0%
Κόστος Δανειακών Κεφαλαίων (Rd)	3,2%

Παράμετροι WACC	
Κόστος Ιδίων Κεφαλαίων (Re)	15,3%
Ίδια Κεφάλαια Προς Συνολικά Κεφάλαια	82,8%
Κόστος Δανειακών Κεφαλαίων (Rd)	3,2%
Δανειακά Προς Συνολικά Κεφάλαια	17,2%
WACC	13,2%

Το επιπρόσθετο περιθώριο κινδύνου των άυλων περιουσιακών στοιχείων εκτιμήθηκε σε 0,5%, λαμβάνοντας υπόψη α) ότι ένα σύνθετος εύρος επιπρόσθετου περιθωρίου κινδύνου τον οποίο θεωρείται ότι ενέχει η εκμετάλλευση ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου κυμαίνεται μεταξύ 0,5% - 2,0%, και β) ότι το Μέσο-σταθμικό Κόστος Κεφαλαίου προσδιορίστηκε βάσει παραμέτρων οι οποίες εκτιμήθηκαν λαμβάνοντας υπόψη δείγμα συγκρίσιμων εταιριών στον τομέα της τεχνολογίας, μεγάλο μέρος των περιουσιακών στοιχείων των οποίων αποτελείται από άυλα περιουσιακά στοιχεία, και συνεπώς εμπεριέχει ήδη σημαντικό τμήμα της συγκεκριμένης προσαύξησης.

Βάσει των ανωτέρω, το προεξοφλητικό επιτόκιο προσδιορίστηκε σε 13,7%.

5.2.5.8. Προεξοφλημένες Ελεύθερες Ταμειακές Ροές Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων (Free Cash Flows)

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται ο υπολογισμός των προεξοφλημένων ελεύθερων ταμειακών ροών, οι οποίες προκύπτουν ως το γινόμενο των εκτιμηθέντων προβλεπόμενων Ελεύθερων Ταμειακών Ροών και του προεξοφλητικού συντελεστή που προκύπτει από το προεξοφλητικό επιτόκιο, όπως υπολογίστηκε στην προηγούμενη σελίδα, για την αναλυτική

Πίνακας 5.2.5.10.1 - Εκτιμώμενη Κεντρική Εύλογη Αξία Υπό Αποτίμηση Αϋλων

(Ποσά σε € χιλ.)	31.12.2018
Άθροισμα Προεξοφλημένων Ελεύθερων	12.695
Φορολογική Ωφέλεια λόγω Αποσβέσεων	2.869
Εκτιμώμενη Κεντρική Εύλογη Αξία Υπό Αποτίμηση Αϋλων στις 31.12.2018	15.564

5.2.5.11. Σύνθεση Αποτελεσμάτων & Συμπέρασμα

- Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται η σύνθεση των αποτελεσμάτων των εναλλακτικών σεναρίων, βάσει της οποίας εκτιμήθηκε η εύλογη αξία των Υπό Αποτίμηση Αϋλων κατά την 31.12.2018. Επισημαίνεται ότι, όπως παρατηρείται βάσει των αποτελεσμάτων του Σεναρίου Α, το οποίο λαμβάνει υπόψη και πληροφορίες διαθέσιμες κατά την 31.12.2019 (ήτοι, σημαντικά μειωμένα έσοδα σε σχέση με τα προβλεπόμενα κατά την 31.12.2018), σε ενδεχόμενη μεταβολή της Ημερομηνίας Αποτίμησης σε 31.12.2019, η εύλογη αξία των Υπό Αποτίμηση Αϋλων εκτιμάται ότι θα παρουσίαζε περαιτέρω μείωση, σε σχέση με αυτή που εκτιμήθηκε για το 2018.

Πίνακας 5.2.5.11.1 - Σύνθεση Αποτελεσμάτων Αποτίμησης

Σενάρια (Ποσά σε € χιλ.)	Εκτιμώμενη Κεντρική Εύλογη Αξία ανά σενάριο	Συντελεστής Βαρύτητας	Σταθμισμένη Εκτιμώμενη Κεντρική Εύλογη Αξία ανά σενάριο
Σενάριο Α	9.707	15%	1.456
Σενάριο Β	23.206	15%	3.481
Σενάριο Γ	15.564	70%	10.895
Εκτιμώμενη Κεντρική Εύλογη Αξία Υπό Αποτίμηση Αϋλων στις 31.12.2018			15.832

Με βάση τις επεξηγήσεις και τις παραδοχές που υιοθετήθηκαν, τους περιοριστικούς παράγοντες και τις διευκρινίσεις που προαναφέρθηκαν στην **Ενότητα 4.3**, η εκτιμώμενη εύλογη αξία για το σύνολο των Υπό Αποτίμηση Αϋλων στις 31.12.2018 κυμαίνεται μεταξύ:

€ 14.249 χιλ. – € 17.415 χιλ.

(στρογγυλοποιημένη) +/- 10% εύρος από την κεντρική αξία

- Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται ο ενδεικτικός υπολογισμός του εύρους και της κεντρικής τιμής της εύλογης αξίας ανά Υπό Αποτίμηση Αύλο, εφαρμόζοντας αναλογική κατανομή με βάση την αναπροσαρμοσμένη αναπόσβεστη λογιστική αξίας τους, κατά την Ημερομηνία Αποτίμησης, καθώς και η νέα αναπροσαρμοσμένη αναπόσβεστη αξία των Υπό Αποτίμηση αϋλων στις 31.12.2018.

Πίνακας 5.2.5.11.2 - Ενδεικτικό Εύρος Εύλογης Αξίας ανά Υπό Αποτίμηση Αύλο στις 31.12.2018

Υπό Αποτίμηση Αύλο (ποσά σε € χιλ.)	Αναπροσαρμοσμένη Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018 (προ απομειώσεων)	Εύρος Εύλογης Αξίας	Ενδεικτική Κεντρική Τιμή	Αναπροσαρμοσμένη Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018
MAIC Assistant	5.151	3.786 – 4.627	4.207	944
Ανάπτυξη MAIC	4.671	3.433 – 4.196	3.815	856
Ανάπτυξη Hardware	4.180	3.072 – 3.755	3.414	766
MLS Destinator	1.865	1.371 – 1.675	1.523	342
Ανάπτυξη 4G Tablet	1.613	1.186 – 1.450	1.318	296
MLS Easy	955	702 – 858	780	175
Ανάπτυξη 3D Smart TV	950	698 – 854	776	174
Σύνολο	19.384	14.249 – 17.415	15.832	3.552

6. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

6.1. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη κ. Ι. Καματάκη και Laserlock AE

Σύμφωνα με τα όσα ορίζει το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης 24, η Εταιρεία υποχρεούται να γνωστοποιεί στις σημειώσεις των Οικονομικών της Καταστάσεων, συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη. Επισκοπήσαμε τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας για την περίοδο 2016-2018 και λάβαμε και τους φακέλους τεκμηρίωσης τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών για τις ίδιες χρήσεις από την Εταιρεία. Στο πλαίσιο του έργου μας, προκειμένου να εντοπίσουμε συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη που δεν έχουν γνωστοποιηθεί, ανατρέξαμε σε ελληνικές και διεθνείς βάσεις δεδομένων (Corporate Intelligence) ώστε αρχικά να εντοπίσουμε εταιρείες που συνδέονται με το βασικό μέτοχο κ. Ι. Καματάκη, τα μέλη του ΔΣ και τα στελέχη της Εταιρείας, και εν συνεχεία επισκοπήσαμε και αναλύσαμε τα Ισοζύγια πελατών / προμηθευτών και Ισοζύγια Γενικής Λογιστικής (Χρεώστες / Πιστωτές) της Εταιρείας για τυχόν συναλλαγές. Από τις εργασίες που πραγματοποιήσαμε, δεν εντοπίσαμε συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη που δεν έχουν γνωστοποιηθεί από την Εταιρεία.

6.1.1. Ανάλυση συναλλαγών της MLS με τον κ. Ι. Καματάκη

Στο σκοπό της εργασίας μας περιλήφθηκαν οι συναλλαγές της Εταιρείας με τον βασικό της μέτοχο κ. Ι. Καματάκη. Ο κ. Ι. Καματάκης αποτελεί το βασικό μέτοχο της Εταιρείας, με ποσοστό συμμετοχής 49,42% (31.12.2018) στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ενώ από την ίδρυση της διατηρεί την θέση του προέδρου του ΔΣ. Επιπρόσθετα, ο κ. Ι. Καματάκης διατελούσε και διευθύνων σύμβουλος της Εταιρείας μέχρι τις αρχές Ιουνίου του 2020. Ο κ. Ι. Καματάκης συνεχίζει να διατηρεί τη θέση του προέδρου του ΔΣ ενώ αποχώρησε από τη θέση του διευθύνοντα συμβούλου.

Από την επισκόπηση των πρακτικών των Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων της Εταιρείας για τις χρήσεις που έληξαν στις 31.12.2016, 31.12.2017 και 31.12.2018 και των λογιστικών αρχείων που μας προσκομίστηκαν από την Εταιρεία, **εντοπίσαμε** τα κάτωθι σχετικά με τις συνολικές αμοιβές που λάμβανε ο κ. Ι. Καματάκης από την Εταιρεία:

Πίνακας 6.1.1.1. - Αμοιβές κ. Ι. Καματάκη

Περιγραφή (ποσά σε € χιλ.)	2018	2017	2016
Προεγκριμένες αμοιβές από ΓΣ	600	600	400
Εγκεκριμένες αμοιβές από ΓΣ	309	240	698
Κίνηση Ισοζύγιο Πιστωτών (Κωδ. 9800.155)	218	250	670
Αμοιβές από Φάκελος Τεκμηρίωσης	210	240	640
Απαίτηση MLS (προκαταβολές σε Ι. Καματάκη)	111	21	180

Πηγή: Καρτέλα "ΚΑΜΑΤΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ", Ισοζύγια Πιστωτών 2015-2018, Φάκελοι Τεκμηρίωσης, Πρακτικά ΓΣ

Πιο συγκεκριμένα:

- Στα πρακτικά των γενικών συνελεύσεων των μετόχων της Εταιρείας εντοπίσαμε την **προέγκριση** των μετόχων σχετικά με τις αμοιβές του κ. Ι. Καματάκη για την εκάστοτε χρήση που **ήταν σε εξέλιξη** καθώς και τις **εγκρίσεις των αμοιβών που καταβλήθηκαν κατά την διάρκεια της εκάστοτε χρήσης που ολοκληρώθηκε**.
- Λάβαμε το ισοζύγιο Πιστωτών και την καρτέλα πιστωτή του κ. Ι. Καματάκη (Κωδ. πιστωτή 9800.155) και εντοπίσαμε στις κινήσεις της καρτέλας τις μικτές αμοιβές του κ. Ι. Καματάκη. Από την σύγκριση με τις αμοιβές που είχαν εγκριθεί από τη ΓΣ των μετόχων προκύπτει πως οι αμοιβές που καταχωρήθηκαν στην καρτέλα του κ. Ι. Καματάκη είναι χαμηλότερες για την υπό εξέταση περίοδο.
- Κατά τη χρήση 2015 **δεν έχουν πραγματοποιηθεί** λογιστικές εγγραφές στην καρτέλα Πιστωτή του κ. Ι. Καματάκη, ενώ υπάρχει εκ μεταφοράς **χρεωστικό υπόλοιπο €175χιλ.** που αφορά **προκαταβολές** που δόθηκαν στον κ. Ι.

της Laserlock, παραθέτουμε το ετήσιο έξοδο της MLS που σχετίζεται με τις αγορές της τελευταίας από την συνδεδεμένη εταιρεία.

Πίνακας 6.1.2.2 - Πωλήσεις Laserlock / έξοδο MLS

Περιγραφή (ποσά σε € χιλ.)	2018	2017	2016
Πωλήσεις Laserlock (παροχή υπηρεσιών)	Μη διαθέσιμο	230	821
Έξοδο MLS (Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη)	180	185	820
Απαίτηση MLS από Laserlock (Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη)	693	680	377

Πηγή: Οικ. καταστάσεις Laserlock, Φάκελος τεκμηρίωσης τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών, Ισοζύγιο Πιστωτών MLS

Από τα ανωτέρω αντιλαμβανόμαστε ότι:

- Για την χρήση 2016, το σύνολο σχεδόν των εσόδων της Laserlock προερχόταν από την MLS, ενώ για την χρήση 2017 το 80% των εσόδων της Laserlock προερχόταν από την MLS.
- Οι βασικοί μέτοχοι της Laserlock είναι οι ίδιοι δημιουργοί/εφευρέτες και κάτοχοι πατεντών του συστήματος προστασίας Laserlock, αποτελούν τους βασικούς φορείς τεχνολογίας της εταιρείας. Ως εκ τούτου αντιλαμβανόμαστε πως είναι σε θέση να υλοποιήσουν έργα τα οποία άπτονται του πεδίου της προστασίας λογισμικού.
- Κατά το κλείσιμο της εκάστοτε χρήσης στη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, η καρτέλα της Laserlock Α.Ε. στα λογιστικά αρχεία της Εταιρείας **έχει χρεωστικό υπόλοιπο λόγω των προκαταβολών** που έχουν δοθεί στην Laserlock Α.Ε. Βασικός λόγος χορήγησης των προκαταβολών από την MLS, αποτέλεσε η αδυναμία αυτοχρηματοδότησης του έργου από την Laserlock. Όπως προκύπτει από τα βιβλία της MLS για τη χρήση του 2019, το υπόλοιπο της Laserlock παραμένει χρεωστικό στις 31.12.2019, ενώ η Laserlock έχει τιμολογήσει συνολικά €434χιλ. για υπηρεσίες που παρείχε στην MLS.

6.1.3. Συνοπτική Παρουσίαση των Συμβάσεων της MLS με Ι. Καματάκη και Laserlock.

Για την αποτίμηση των συμβάσεων και των υπηρεσιών προς την MLS από το 2016 έως το 2018 λαβάμε από την Εταιρεία σε ηλεκτρονική μορφή, αντίγραφα των παρακάτω συμβάσεων. Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν μια σύνοψη των βασικών όρων κάθε σύμβασης.

6.1.3. Μεθοδολογία Αποτίμησης Συμβάσεων

Εξ' όσων αναφέρθηκαν στο υποκεφάλαιο 5.2.3 ανωτέρω, σχετικά με τη μεθοδολογία αποτίμησης των άυλων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας, οι μέθοδοι αποτίμησης άυλων στοιχείων μπορούν να χωριστούν σε 3 κατηγορίες/προσεγγίσεις. Οι επαγγελματίες αποτιμητές χρησιμοποιούν συνήθως μια ή και περισσότερες από αυτές τις μεθόδους για να προσδιορίσουν την αξία ενός άυλου στοιχείου ανάλογα και με την καταλληλότητα της κάθε μεθόδου σε σχέση με τα δεδομένα της κάθε αποτίμησης. Εξυπακούεται ότι ο σκοπός της εφαρμογής περισσότερων της μιας μεθόδων, τα αποτελέσματα των οποίων συχνά μπορεί να παρουσιάζουν σημαντική απόκλιση μεταξύ τους, είναι η καλύτερη υποστήριξη των συμπερασμάτων της αποτίμησης.

Συνοπτικά, οι γενικές ονομασίες για αυτές τις 3 διεθνώς αποδεκτές προσεγγίσεις αποτίμησης άυλων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, ενώ δίπλα από κάθε προσέγγιση παρουσιάζονται και πιο συγκεκριμένες μέθοδοι αποτιμήσεων.

Προσέγγιση	Ενδεικτικές Μέθοδοι Αποτίμησης
Προσέγγιση της Αγοράς (Market Approach)	Συγκρίσιμων Συναλλαγών (Comparable Transactions Method)
Προσέγγιση των Εσόδων (Income Approach)	Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Επιπλέον ή άμεσες ταμειακές ροές / Incremental or Direct Cash Flows Method)
	Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών από Νέα Δραστηριότητα (Greenfield Method)
	Απαλλαγή από την Πληρωμή Δικαιωμάτων (Relief from Royalty Method)
	Υπερβαλλόντων Κερδών (Excess Earnings Method)
Προσέγγιση Κόστους (Cost Approach)	Κόστους Αναπαραγωγής (Reproduction Method)
	Κόστους Αντικατάστασης (Replacement Cost Method)

ο Μέθοδοι Αποτίμησης που Βασίζονται στην Αγορά (Market Approach)

- Μέθοδος Συγκρίσιμων Συναλλαγών (Comparable Transactions Method)

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και ελλείψει διαθεσιμότητας συναλλαγών ή υπηρεσιών συγκρίσιμων με αυτές των υπηρεσιών που αναγράφονται στις Συμβάσεις, η συγκεκριμένη μέθοδος δεν δύναται να εφαρμοστεί.

ο Μέθοδοι Αποτίμησης που Βασίζονται στα Προσδοκώμενα Έσοδα / Κέρδη (Income Approach)

- α. Μέθοδος Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών (Discounted Cash Flow Method)
- β. Μέθοδος των Επιπλέον Ταμειακών Ροών (Incremental Cash Flow Method)
- γ. Μέθοδος Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών από Νέα Δραστηριότητα (Greenfield Method)
- δ. Μέθοδος της Απαλλαγής από την Πληρωμή Δικαιωμάτων (Relief from Royalty Method)
- ε. Μέθοδος των Υπερβαλλόντων Κερδών (Excess Earnings Method)

Με βάση τις παραπάνω αναλύσεις, ο προσδιορισμός της ενδεικτικής αξίας ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου εφαρμόζοντας μεθόδους αποτίμησης που βασίζονται στα προσδοκώμενα έσοδα προϋποθέτει την άμεση συσχέτιση του άυλου περιουσιακού στοιχείου με συγκεκριμένες υπηρεσίες, δικαιώματα ή προϊόντα τα οποία θα αποφέρουν μελλοντικό εισοδήματα στον ιδιοκτήτη ή τον δικαιούχο του. Επιπλέον, για τις περιπτώσεις όπου το άυλο αυτό περιουσιακό στοιχείο δεν είναι το μοναδικό το οποίο συμβάλει στη δημιουργία μελλοντικού εισοδήματος μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών ή των πωλήσεων των προϊόντων, ή δεν είναι το μοναδικό περιουσιακό στοιχείο το οποίο αποτελεί μέρος αυτών, τότε, για να εφαρμοστούν οι μέθοδοι αποτίμησης αυτές, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί ο αξιόπιστος προσδιορισμός του μελλοντικού εισοδήματος που προκύπτει από τη χρήση ή κατοχή του συγκεκριμένου άυλου περιουσιακού στοιχείου.

Δεδομένου: α) της εξειδικευμένης φύσης των υπηρεσιών που προκύπτουν από τις υπό εξέταση Συμβάσεις, β) το γεγονός ότι μέρος αυτών δεν συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με κάποια προϊόντα ή υπηρεσίες της Εταιρείας, ενώ για το εναπομείναν μέρος, παρότι ενδεχομένως να μπορεί να πραγματοποιηθεί άμεση συσχέτιση με συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες οι οποίες

Τα στοιχεία που λάβαμε από την Εταιρεία, αναφορικά με τις Συμβάσεις project management του κ. Ι. Καματάκη, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 6.1.5.1 - Συμβάσεις έργων project management κ. Ι. Καματάκη

A/A	Συμβάσεις Project Management	Αμοιβή (σε €)	Διάρκεια (Μήνες)	Μηνιαίο κόστος (σε €)	Διάρκεια (ώρες)	Ωριαίο κόστος (€)
2016						
A.1	4G Tablet / MAIC	60.000	12	5.000	227	264,58
A.2	Talk&Call / Smart Agent	60.000	12	5.000	227	264,58
A.3	P4All	50.000	12	4.167	189	264,58
A.4	In Life	50.000	12	4.167	189	264,58
A.5	Movesmart	50.000	12	4.167	189	264,58
Σύνολο 2016		270.000			1.020	
2017						
A.7	Stimey	40.000	12	3.333	150	266,67
A.8	P4All	40.000	12	3.333	150	266,67
A.9	In Life	40.000	12	3.333	150	266,67
A.10	MAIC 3D	120.000	12	10.000	450	266,67
Σύνολο 2017		240.000¹			900	
2018						
A.12	Stimey	40.000	12	3.333	150	265,82
Σύνολο (2016 - 2018)		550.000			2.070	

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Σημειώνεται ότι το σύνολο εργατοωρών του κ. Ι. Καματάκη, αναφορικά με τις Συμβάσεις παρουσιάζεται και στο Φάκελο Τεκμηρίωσης Τιμών Ενδο-ομιλικών Συναλλαγών της Εταιρείας, π.χ. για το έτος 2017, αναφέρονται 900 ώρες για τις Συμβάσεις A.7 έως A.10 με ωριαίο κόστος €250, πλέον καθαρό κέρδος €15χιλ. (900 ώρες * € 250 = €225χιλ. + €15χιλ. κέρδος = €240χιλ.).

16

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Εταιρείας, όλα τα παραπάνω έργα project management είχαν διάρκεια 12 μηνών και για την πλειοψηφία των έργων δαπανήθηκαν 150 έως 230 ώρες ανά έτος (ή κατά μέσο όρο 13 έως 19 ώρες περίπου το μήνα), με εξαίρεση τη Σύμβαση A.10 για την οποία δαπανήθηκαν 450 ώρες το έτος (ή κατά μέσο όρο 38 ώρες το μήνα), λόγω αυξημένης πολυπλοκότητας του συγκεκριμένου έργου (υλοποίηση πλατφόρμας MAIC 3D).

Το ωριαίο κόστος (hourly rate) που αναφέρεται στον παραπάνω πίνακα για τον κ. Ι. Καματάκη (περίπου €265 την ώρα) βρίσκεται εντός λογικού εύρους ωριαίας χρέωσης, το οποίο μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ €240 και €300 την ώρα για στελέχη επιπέδου Senior Manager / Director και λαμβάνοντας υπόψη την πολυετή εμπειρία και ειδικότητα του κ. Ι. Καματάκη, κρίνεται εύλογο.

Ο αριθμός εργατοωρών που δαπανήθηκαν ανά έργο, δεν ήταν εφικτό να ελεγχθεί και να αξιολογηθεί. Εντούτοις, εφαρμόστηκαν εναλλακτικές ασκήσεις ώστε να εξεταστεί το εύλογο του κόστους για τις Συμβάσεις του κ. Ι. Καματάκη.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα φορέων που σχετίζονται με υπηρεσίες τεχνολογίας (π.χ. TechRepublic), καθώς και με διαχείριση έργων (π.χ. PMI project management institute), μια ένδειξη που χρησιμοποιείται συχνά για την εκτίμηση ωρών project

¹⁶ Συνολική αξία συμβάσεων χρήσης 2017 – σελ. 41 του Φακέλου Τεκμηρίωσης 2017

Πίνακας 6.1.5.3 - Συμβάση Α.11 – MAIC 3D

Ειδικότητα	Άτομα	Κόστος (€ ανά Α/Μ)	Φάση Α	Φάση Β	Φάση Γ	Διάρκεια	Κόστος
			Καθορισμός Προδιαγραφών / Αρχιτεκτονικής Συστήματος	Σχεδιασμός και Υλοποίηση του Συστήματος	Ολοκλήρωση, Έλεγχος & Πιλοτική Επίδειξη	(Α/Μ)	(€)
Project Manager	1	6.000	2	2	2	6	36.000
Επιστημονικός Υπεύθυνος	1	5.000	2	1	1	4	20.000
Υπεύθυνος Ποιοτ. Ελέγχου	1	3.000	-	3	3	6	18.000
Προγραμματιστής	2	3.000	1	5	5	11	66.000
Γραφίστας	1	2.000	1	3	2	6	12.000
Ποιοτικός Έλεγχος	1	2.000	-	3	3	6	12.000
Τεχνικός	1	1.500	-	3	3	6	9.000
Σύνολο	8		6	20	19	45	173.000

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Σχετικά με τη Σύμβαση Α.11, σημειώνεται ότι ο κ. Ι. Καματάκης, με την ανάληψη του συγκεκριμένου έργου φαίνεται να έχει εκτελέσει καθήκοντα προγραμματιστή, γραφίστα και διευθυντή ποιοτικού ελέγχου, μεταξύ άλλων, δαπανώντας 640 ανθρωποώρες (περίπου 4,5 ανθρωπομήνες) με μέσο ωριαίο κόστος €266 (συνολικό κόστος €170χιλ.). Επομένως, σε σύγκριση με την παραπάνω άσκηση (Κόστος Αντικατάστασης) βάσει παραδοχών της Εταιρείας, προκύπτει ότι ο κ. Ι. Καματάκης κατάφερε να ολοκληρώσει το έργο σε σημαντικά χαμηλότερο χρονικό διάστημα από το αντίστοιχο που θα απαιτούσαν συνολικά 8 εργαζόμενοι της Εταιρείας (4,5 ανθρωπομήνες σε σχέση με 45 ανθρωπομήνες συνολικά για 8 εργαζόμενους).

Ο αριθμός των ανθρωποωρών που απαιτούνται για το συγκεκριμένο έργο, δεν ήταν εφικτό να ελεγχθεί και να αξιολογηθεί από την πλευρά μας, όσον αφορά τον προσδιορισμό ενός δίκαιου και εύλογου εύρους.

Ενδεικτική Σύγκριση Κόστους Συμβάσεων Ι. Καματάκη με Απολαβές Διευθυντικών Στελεχών σε Ελληνικές Επιχειρήσεις

Ως υποστηρικτική μέθοδο αξιολόγησης, προβήκαμε σε ενδεικτική σύγκριση των απολαβών του κ. Ι. Καματάκη (διευθύνοντος συμβούλου της Εταιρείας, κατά την υπό εξέταση περίοδο) που απορρέουν από τις Συμβάσεις, σε σχέση με το ετήσιο μισθολογικό κόστος υψηλόβαθμων διευθυντικών στελεχών (π.χ. Πρόεδρος/CEO) από δείγμα 18 Ελληνικών επιχειρήσεων. Ως βασικό κριτήριο για την επιλογή του δείγματος εταιριών χρησιμοποιήθηκε ένα εύρος πωλήσεων για τις εταιρίες μεταξύ €15 – 25 εκατ. για το 2019.

Πίνακας 6.1.5.4 - Ετήσιο Μισθολογικό Κόστος Στελεχών σε Ελληνικές Επιχειρήσεις (Δείγμα 18 Εταιριών)

	Μέσος Όρος Δείγματος	50 ^ο Εκατοστημόριο	75 ^ο Εκατοστημόριο	90 ^ο Εκατοστημόριο
Ετήσιο Μισθολογικό Κόστος (€)	178.200	153.000	218.333	270.000

Πηγή: Τμήμα Human Capital της Deloitte

Σημειώνεται ότι το παραπάνω ετήσιο μισθολογικό κόστος δεν περιλαμβάνει τυχόν bonus ή/και τυχόν πρόσθετες απολαβές λόγω επίτευξης στόχων.

Οι απολαβές του κ. Ι. Καματάκη μέσω των Συμβάσεων ήταν €265χιλ. για το 2016 (εξαιρούνται €350χιλ. που πληρώθηκαν σε Κυπριακή εταιρεία υπεργολάβο), €240χιλ. για το 2017 και €210χιλ. για το 2018.

Πίνακας 6.1.6.4 - Σύμβαση B.4 - Προστασία SW/ROM Android από Αντιγραφή

Ειδικότητα	Άτομα	Κόστος (€ ανά Α/Μ)	Φάση Α	Φάση Β	Φάση Γ	Διάρκεια (Α/Μ)	Κόστος (€)
			Καθορισμός Προδιαγραφών / Αρχιτεκτονικής Συστήματος	Σχεδιασμός και Υλοποίηση του Συστήματος	Ολοκλήρωση, Έλεγχος & Πilotική Επίδειξη		
Project Manager	1	6.000	5	12	12	29	174.000
Επιστημονικός Υπεύθυνος	1	5.000	5	12	12	29	145.000
Υπεύθυνος Ποιοτ. Ελέγχου	1	3.000	1	10	10	21	63.000
Προγραμματιστής	3	3.000	10	10	10	30	270.000
Γραφίστας	1	2.000	3	3	3	9	18.000
Ποιοτικός Έλεγχος	2	2.000	2	8	8	18	72.000
Τεχνικός	2	1.500	2	10	10	22	66.000
Σύνολο	11		28	65	65	158	808.000

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Πίνακας 6.1.6.5 - Σύμβαση B.5 - Πλατφόρμα Videocalls & Κλείδωμα

Ειδικότητα	Άτομα	Κόστος (€ ανά Α/Μ)	Φάση Α	Φάση Β	Φάση Γ	Διάρκεια (Α/Μ)	Κόστος (€)
			Καθορισμός Προδιαγραφών / Αρχιτεκτονικής Συστήματος	Σχεδιασμός και Υλοποίηση του Συστήματος	Ολοκλήρωση, Έλεγχος & Πilotική Επίδειξη		
Project Manager	1	6.000	2	2	1	5	30.000
Επιστημονικός Υπεύθυνος	1	5.000	1	3	2	6	30.000
Υπεύθυνος Ποιοτ. Ελέγχου	1	3.000	1	3	3	7	21.000
Προγραμματιστής	2	3.000	3	4	4	11	66.000
Γραφίστας	1	2.000	1	3	1	5	10.000
Ποιοτικός Έλεγχος	1	2.000	-	3	4	7	14.000
Τεχνικός	1	1.500	-	3	4	7	10.500
Σύνολο	8		8	21	19	48	181.500

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Από τους παραπάνω πίνακες προκύπτει ότι:

- το κόστος των Συμβάσεων της Laserlock αποτελείται αποκλειστικά από έξοδα προσωπικού (μισθοδοσία),
- η διάρθρωση του προσωπικού είναι παρόμοια για όλα τα έργα, με κάποιες διαφοροποιήσεις π.χ. στον αριθμό προγραμματιστών, ανάλογα το μέγεθος κάθε έργου,
- ο αριθμός των προβλεπόμενων ανθρωποωρών ανά εργαζόμενο, βασίζεται αποκλειστικά σε εκτιμήσεις τεχνικού προσωπικού της Εταιρείας, ενώ δεν είναι εφικτό να ελεγχθεί και να αξιολογηθεί επαρκώς από την πλευρά μας, λόγω απαιτήσης εξειδικευμένων τεχνικών γνώσεων σχετικά με την ανάπτυξη του συγκεκριμένου λογισμικού.

Επίσης, προχωρήσαμε σε αντιπαραβολή με το κόστος ανθρωπομήνα, ανά ειδικότητα εργαζομένου, το οποίο χρησιμοποιεί η Εταιρεία, για εσωτερική παρακολούθηση των έργων της. Το εύρος των χρεώσεων ανά ανθρωπομήνα, το οποίο κυμαίνεται ανάλογα την εμπειρία και εξειδίκευση των εργαζόμενων, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 6.1.6.6 - Κόστος ανθρωπομήνα, ανά ειδικότητα

Ειδικότητα	Κόστος (€ ανά Α/Μ)
Μηχανικός - Πληροφορικός	3.000 - 5.500
Ηλεκτρονικός Μηχανικός	1.600 - 3.000
Προγραμματιστής	1.900 - 2.500
Γραφίστας	1.500 - 2.000

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

σε εκτιμήσεις τεχνικού προσωπικού της Εταιρείας, ενώ δεν είναι εφικτό να αξιολογηθεί επαρκώς από την πλευρά μας, λόγω απαίτησης εξειδικευμένων τεχνικών γνώσεων σχετικά με την ανάπτυξη του συγκεκριμένου λογισμικού.

Το κόστος των παραπάνω Συμβάσεων έχει κεφαλαιοποιηθεί από την Εταιρεία και περιλαμβάνεται στα άυλα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας, με ημερ. 31.12.2018 (ποσά €535χιλ. και €1.936χιλ., αντίστοιχα).

Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Συμβάσεις που αφορούν σχεδιασμό και ανάπτυξη λογισμικού σχετίζονται με άυλα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας (τα οποία έχουν αποτιμηθεί σε προηγούμενη ενότητα), εφαρμόζοντας ένα συντελεστή απομείωσης ίσο με αυτόν που προκύπτει από τη σχέση λογιστικής αξίας και εμπορικής αξίας, είναι εφικτό να υπολογιστεί η τρέχουσα εύλογη αξία των συγκεκριμένων Συμβάσεων.

προϊόντα τα οποία παρέλαβε η Εταιρεία εντός του 2019. Επισκοπήσαμε την λογιστική καρτέλα του προμηθευτή για τη χρήση 2019 και επιβεβαιώσαμε ότι πραγματοποιήθηκαν τιμολογήσεις μετά τις 31.12.2018.

Επισκόπηση δείγματος προκαταβολών σε προμηθευτές hardware

Επιλέξαμε και επισκοπήσαμε δείγμα συναλλαγών για τρεις (3) από τους προμηθευτές που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 7.1 ανωτέρω (για τους STRONGJET (ASIA) SUPPLY CHAIN COMPANY LIMITED, SHENZHEN ONETOUCH BUSINESS SERVICE LTD και KONKA SMART TECHNOLOGY CO., LTD) και προέκυψε ότι το ύψος των προκαταβολών που καταβλήθηκαν από την Εταιρεία στους συγκεκριμένους προμηθευτές κυμάνθηκε μεταξύ 10% και 15% των τιμολογίων αγορών. Λάβαμε αντίγραφα των συμβάσεων που υπεγράφησαν μεταξύ της Εταιρείας και των ανωτέρω προμηθευτών hardware και δεν εντοπίσαμε να αναφέρεται κάποια σχετική ρήτρα στο συμβατικό κείμενο.

Με βάση τα ανωτέρω αντιλαμβανόμαστε ότι δεν υφίσταται επίσημη εταιρική πολιτική προκαταβολών ούτε κάποια συμβατική υποχρέωση καταβολής προκαταβολής. Ως εκ τούτου, η εκάστοτε προκαταβολή είναι αποτέλεσμα συμφωνίας / κατά περίπτωση για κάθε παραγγελία.

7.2. Έρευνα Corporate Intelligence Services στους προμηθευτές εξωτερικού (Design houses)

Διερευνήσαμε τους ανωτέρω προμηθευτές εξωτερικού (Design houses) σε διεθνείς βάσεις δεδομένων και μητρώα εταιρειών (Corporate Intelligence¹⁷) με σκοπό να εντοπίσουμε εάν συνδέονται με κάποιο τρόπο με την Εταιρεία και τα μέλη Διοίκησης της MLS. Για τις εν λόγω εταιρείες εντοπίσαμε τα κάτωθι:

- **H Strongjet (Asia) Supply Chain Company Limited**, είναι ενεργή με αριθμό εταιρείας 2432480 και διοικείται από τους Yucun Huang και Juan Xie. Η εταιρεία είναι 100% θυγατρική της Shenzhen Sjet Supply Chain Co., Ltd για την οποία δεν εντοπίστηκε η μετοχική σύνθεση. Τη χρήση 2019, η Strongjet (Asia) Supply Chain Company Limited κατέγραψε ετήσιο τζίρο USD 1δισ.
- **H Sanmu Tech Limited**, είναι ενεργή με αριθμό εταιρείας 2025610 και διοικείται από τον Xu Hui Zhang. Η εταιρεία είναι 100% θυγατρική της Hangzhou Miki Communication Equipment Co., Ltd για την οποία δεν εντοπίστηκε η μετοχική σύνθεση. Τη χρήση 2016, η Sanmu Tech Limited κατέγραψε ετήσιο τζίρο USD 87εκ.
- **H Konka Smart Technology Co., Ltd**, είναι ενεργή με αριθμό εταιρείας 511500001821009 και διοικείται από τους Hongfan Lin, Jun Xiu Feng, Hongjiao Fu, Haihui Xin, Jianhong Zhou, Jian Zhao. Η εταιρεία ανήκει έμμεσα στη Konka Group Co., Ltd η οποία ελέγχεται από τρίτα μέρη. Τη χρήση 2018, η Konka Smart Technology Co., Ltd κατέγραψε ετήσιο τζίρο USD 34εκ.
- **H Shenzhen Konka Telecommunications Technology Co., Ltd**, είναι ενεργή με αριθμό εταιρείας 440301501131359, και διοικείται από τους Hongfan Lin, Jun Xiu Feng, Xinwu Chen, Lei Zhang, Jianhong Zhou, Jian Zhao, Youshan Xu, Manqing Fu, Guantong Yan και Bin Zhou. Η εταιρεία ανήκει έμμεσα στη Konka Group Co., Ltd η οποία ελέγχεται από τρίτα μέρη. Τη χρήση 2018, η Shenzhen Konka Telecommunications Technology Co., Ltd κατέγραψε ετήσιο τζίρο USD 61,5εκ.
- **H Shenzhen Onetouch Business Service Ltd**, είναι ενεργή με αριθμό εταιρείας 440301103275393 και διοικείται από τους Kuo Zhang, Siying Chen, Kai Shen, Rong Huang, Yong zhang και Qiang Wei. Η εταιρεία ανήκει έμμεσα στην Alibaba Group Holding Limited η οποία ελέγχεται από τρίτα μέρη. Τη χρήση 2018, η Shenzhen Onetouch Business Service Ltd κατέγραψε ετήσιο τζίρο USD 80,5εκ.

¹⁷ Στο Παράρτημα III, Πίνακας III.A παρουσιάζονται οι πληροφορίες από την έρευνα μας σε διεθνείς βάσεις δεδομένων. Αντίγραφα των αρχείων που ελήφθησαν από τις δημόσιες πηγές περιλαμβάνονται σε ηλεκτρονικό αρχείο λόγω όγκου.

8. Έλεγχος αποθεμάτων

8.1. Έλεγχος απομείωσης αποθεμάτων

Πέραν της αρχικής αναγνώρισης των αύλων, από τις διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας, δεν προκύπτει η αξία των αποθεμάτων να επηρεάζεται από τις προτεινόμενες αναπροσαρμογές των αύλων όπως αυτές αναλύθηκαν ανωτέρω. Δεν λάβαμε στοιχεία και υποστηρικτικές αναλύσεις για τα λοιπά αποθέματα της Εταιρείας, όπως αυτά περιλαμβάνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις της MLS για την 31.12.2018 και συνεπώς οι διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε για τα αποθέματα περιορίστηκαν βάσει των ανωτέρω.

bankingnews

10. Παραρτήματα

Παράρτημα Ι - Πίνακας Ι.Α - Συνεντεύξεις με στελέχη MLS

Όνομα	Υπόδειξη
Ι. Καματάκης	τέως Διευθύνων Σύμβουλος
Ν. Γεωργιάδης	Διευθύνων Σύμβουλος
Κ. Παπαδόπουλος	Οικονομικός Διευθυντής
Κ. Σάλιαρη	Λογιστήρια
Κ. Γρηγοριάδης	Τμήμα έρευνας & ανάπτυξης
Μ. Αντωνίου	Τμήμα έρευνας & ανάπτυξης

Παράρτημα II - Πίνακας II.A - Συντελ. απόσβεσης βάσει πωλήσεων 28 πρ/ντων
περ. 2017-2019

Περιγραφή (ποσά σε € χιλ.)	Πωλήσεις περιόδου 1.1.2017- 31.12.2019	Ποσοστό πωλήσεων 2017	Ποσοστό πωλήσεων 2018	Ποσοστό πωλήσεων 2019
ALU 5.5	2.212	66%	35%	-1%
COLOR FINGERPRINT 4G	1.871	30%	67%	3%
DX 4G	1.088	55%	53%	-8%
F5	1.091	26%	71%	3%
FLAME 2018	1.303	11%	79%	10%
MX 4G	2.066	62%	47%	-9%
PHAB	442	21%	81%	-2%
510M	803	46%	31%	23%
T&D 433	415	56%	13%	31%
ANGEL 2018	865	30%	55%	14%
BRACE 2018	837	70%	39%	-9%
BRAVE	1.221	83%	19%	-2%
LIFE	1.283	78%	25%	-3%
Novel 3G	660	31%	51%	18%
STAGE 2018	962	53%	67%	-20%
T8 FINGERPRINT 4G	1.023	18%	77%	5%
MAGIC 11.6 2018	260	21%	73%	6%
EASY FLIP	695	80%	18%	3%
ALU PLUS 4G	2.071	29%	64%	7%
Σύνολο (A)	21.169			
<i>Μεσοσταθμική κατανομή (A)</i>		47%	51%	2%
MLS ROCKY	708	0%	46%	54%
MX 2019	1.267	0%	59%	41%
MX NOTCH 4G	1.120	0%	44%	56%
MX PLUS	399	0%	124%	-24%
MX PRO	658	0%	77%	23%
RANGE	1.112	0%	69%	31%
ANGEL LITE 3G	1.183	0%	81%	19%
ANGEL LITE WIFI	207	0%	120%	-20%
KIDO 2018	1.338	0%	59%	41%
Σύνολο (B)	7.992			
<i>Μεσοσταθμική κατανομή (B)</i>		-	67%	33%
Σύνολο (A+B)	29.161			
<i>Μεσοσταθμική κατανομή (A+B)</i>		52%	46%	1%

Πηγή: Αναλύσεις Εταιρείας

Ο ανωτέρω πίνακας παρουσιάζει τον επαναυπολογισμό της ωφέλιμης ζωής και του συντελεστή απόσβεσης βάσει των απολογιστικών πωλήσεων 28 προϊόντων της εταιρείας (π.χ. κινητά, tablets) για την περίοδο 1.1.2017-31.12.2019. Οι 28 κωδικοί αποτελούν αφενός τις πλέον πρόσφατες προσθήκες (με έναρξη πωλήσεων το 2017) στα πωλούμενα προϊόντα της

Παράρτημα II - Πίνακας II.B (συνέχεια)

Παράρτημα 11 - Πίνακας 11.Β (συνέχεια)						
Προμηθευτής (ποσό σε € χιλ.)	Συσκευές	Περιγραφή εργασιών	Αξία (Α)	Ημερομηνία Ολοκλήρωσης	Αξία κεφαλαιοποίησης 2018 (Β)	Διαφορά (Α-Β)
Σύνολο από μεταφορά			3.200.200		3.081.431	118.769
SHENZHEN JREN TECHNOLOGY CO LTD	ALU PLUS 4G	Κόστος ανάπτυξης συσκευής	390.000	6/2/2018		
		Εκδοση πιστοποιητικών	6.000	16/2/2018		
		CE	6.000	21/2/2018	391.870	18.130
		GMS	8.000	21/2/2018		
	Angel 2018	Κόστος ανάπτυξης συσκευής	180.000	6/2/2018		
		Εκδοση πιστοποιητικών	6.000	16/2/2018		
		CE	6.000	21/2/2018	188.856	11.144
		GMS	8.000	21/2/2018		
	T8 Fingerprint 4G	Κόστος ανάπτυξης συσκευής	190.000	6/2/2018		
		Εκδοση πιστοποιητικών	7.200	16/2/2018		
		CE	6.000	21/2/2018	213.017	(1.817)
		GMS	8.000	21/2/2018		
	Angel Lite 3G	Κόστος ανάπτυξης συσκευής	230.000	6/2/2018		
		Εκδοση πιστοποιητικών	3.000	16/2/2018		
		CE	3.000	21/2/2018	237.944	2.056
		GMS	4.000	21/2/2018		
	Angel Lite Wifi	Κόστος ανάπτυξης συσκευής	70.000	6/2/2018		
		Εκδοση πιστοποιητικών	3.000	16/2/2018		
		CE	3.000	21/2/2018	79.429	571
		GMS	4.000	21/2/2018		
	MX PLUS	Κόστος ανάπτυξης συσκευής	130.000	6/2/2018		
		Εκδοση πιστοποιητικών	4.800	16/2/2018		
		CE	3.000	21/2/2018	146.216	1.584
		GMS	10.000	21/2/2018		
Μερικό σύνολο			1.289.000		1.257.332	31.668
GOOGLE TECHNOLOGY HK CO LIMITED	510M	Κόστος ανάπτυξης συσκευής	60.000	6/2/2018		
		Εκδοση πιστοποιητικών	1.500	16/2/2018		
		CE	900	21/2/2018	60.590	1.810
		GMS	-	21/2/2018		
	Brace 2018	Κόστος ανάπτυξης συσκευής	190.000	6/2/2018		
		Εκδοση πιστοποιητικών	3.000	16/2/2018		
		CE	3.000	21/2/2018	197.365	2.635
		GMS	4.000	21/2/2018		
	Easy Flip	Κόστος ανάπτυξης συσκευής	50.000	6/2/2018		
		Εκδοση πιστοποιητικών	3.000	16/2/2018		
		CE	3.000	21/2/2018	54.609	5.391
		GMS	4.000	21/2/2018		
	Stage 2018	Κόστος ανάπτυξης συσκευής	280.000	6/2/2018		
		Εκδοση πιστοποιητικών	3.000	16/2/2018		
		CE	3.000	21/2/2018	289.321	679
		GMS	4.000	21/2/2018		
	T&D 433	Κόστος ανάπτυξης συσκευής	10.000	6/2/2018		
		Εκδοση πιστοποιητικών	1.500	16/2/2018		
		CE	900	21/2/2018	4.773	7.627
		GMS	-	21/2/2018		
Μερικό σύνολο			624.800		606.658	18.142
Γενικό σύνολο			5.114.000		4.945.421	168.579

Πηγή: Επιστολές προμηθευτών 2018, Αναλύσεις Εταιρείας, Ημερολόγιο εγγραφών 2018

Παράρτημα III - Πίνακας III.A - Συνοπτικές πληροφορίες για προμηθευτές hardware

A/A	Προμηθευτής	Αριθμός μητρώου εταιρείας	Διοικητικό Συμβούλιο	Μετοχική σύνθεση	Οικονομικά στοιχεία
1	Strongjet (Asia) Supply Chain Company Limited	2432480	- Yucun Huang: Διευθυντής - Juan Xie: Διευθυντής	100% Shenzhen Sjet Supply Chain Co., Ltd (Αύγουστος 2020)	Πωλήσεις 2019: \$16ς
2	Sanmu Tech Limited	2025610	Xu Hui Zhang: Διευθυντής	100% θυγατρική της Huizhou Miki Communication Equipment Co., Ltd. (Αύγουστος 2020)	Πωλήσεις 2016: \$87 εκ.
3	Konka Smart Technology Co., Ltd.	511500001821009	- Hongfan Lin: Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος - Jun Xiu Feng: Διευθυντής - Hongjiao Fu: Διευθυντής - Haihui Xin: Διευθυντής - Jianhong Zhou: Διευθυντής - Jian Zhao: Υπεύθυνος	100% Shenzhen Konka Mobile Internet Technology Co., Ltd. (Αύγουστος 2020)	Πωλήσεις 2018: \$34εκ
4	Shenzhen Konka Telecommunications Technology Co., Ltd.	440301501131359	Hongfan Lin: Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος Jun Xiu Feng: Αντιπρόεδρος Xinwu Chen: Διευθυντής Lei Zhang: Διευθυντής Jianhong Zhou: Διευθυντής Jian Zhao: Υπεύθυνος	75% Konka Group Co., Ltd. 25% Kang Dian Tou Zi Fa Zhan You Xian Gong Si (Αύγουστος 2020)	Πωλήσεις 2018: \$61.5εκ.
5	Shenzhen Onetouch Business Service Ltd	440301103275393	- Kuo Zhang: Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος - Siying Chen: Διευθυντής - Kai Shen: Διευθυντής - Rong Huang: Υπεύθυνος	100% Alibaba (China) Technology Co., Ltd. (Ιούνιος 2020)	Πωλήσεις 2018: \$80.5εκ.
6	Cheng Fong International Limited	1024670	XiaoLin Cheng: Διευθυντής	Μη διαθέσιμη	Μη διαθέσιμα
7	China Electronics Shenzhen Company	Μη διαθέσιμος	- Jian Song: Πρόεδρος - Wenhui Chen: Διευθυντής - Dong Ji: Διευθυντής - Hui Shao: Διευθυντής - Jiguo Zhou: Διευθυντής - Jian Guo: Γενικός Διευθυντής	100% China National Electronics Import & Export Shenzhen Company	Πωλήσεις 2009: \$940.9εκ.
8	Fortune Ship International Industrial Limited	2359611	- Haicheng Lin: Διευθυντής - Guo Tao Zhang: Διευθυντής	100% Huizhou Fortune Ship Technology Co., Ltd (Αύγουστος 2020)	Μη διαθέσιμα

Πηγή: Διεθνείς βάσεις δεδομένων

**MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS**

Since 1845

This document has been prepared by Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants.

Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants, a Greek company, registered in Greece with registered number 000665201000 and its registered office at Marousi Attika, 3a Fragkokklisias & Granikou str., 151 25, is one of the Deloitte Central Mediterranean S.r.l. ("DCM") Countries. DCM, a company limited by guarantee registered in Italy with registered number 09599600963 and its registered office at Via Tortona no. 25, 20144, Milan, Italy is one of the Deloitte NSE LLP Geographies. Deloitte NSE LLP is a UK limited liability partnership and member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL").

DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL, Deloitte NSE LLP and Deloitte Central Mediterranean S.r.l. do not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more about our global network of member firms.

This document and its contents are confidential and prepared solely for your use, and may not be reproduced, redistributed or passed on to any other person in whole or in part, unless otherwise expressly agreed with you. No other party is entitled to rely on this document for any purpose whatsoever and we accept no liability to any other party, who is provided with or obtains access or relies to this document.

© 2020 Deloitte Central Mediterranean. All rights reserved.